

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 23

Istojimas pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklon.

1. Nori įstoti karo mokyklon kandidatais:

a) Lietuvos piliečiai, ne jaunesni kaip 18 metų ir ne senesni kaip 25 metų amžiaus;

b) Aktyviosios tarnybos liktiniai puskarininkiai, nevedę, išstarnavę liktiniais rikiuotėje nemažiau 2 metų, baigę 6 klases gimnazijos ar tolygios mokyklos kursą ir ne senesni kaip 26 metų amžiaus, — *paduoda Pono Prezidento vardu prašymus.*

2. Karo mokyklon įstojimo prašymai įteikiami karo mokyklos viršininkui ne vėliau kaip liepos mėn. 1 diena.

Prie prašymo pridedami šie dokumentai:

a) mokslo cenzo liudijimas;

b) gimimo metrikai;

c) apskrities viršininko liudijimas apie politinę ištikimybę, dorą, elgesį ir kad nebuvo teismo baustas;

d) dvi fotografijas;

e) savo ranka rašytas curriculum vitae.

Aktyvios tarnybos puskarininkiai prašymą (be nurodyto dokumento punkte „c“) paduoda komandos keliu su raportu tokiu išskaičiavimu, kad ligi liepos mėn. 1 dienos, prašymas su atskiros dalies vado atestacija, pasiektų karo mokyklos viršininką.

P a ž y m ė j i m a s: jei prie prašymo ar raporto, kurie nors iš čia išvardintų dokumentų nepridedami, tai prašyme ar raporte turi būti pasakyta, kad jie bus vėliau pristatyti.

3. Stojančių į karo mokyklą kandidatų priėmimą atlieka kandidatų priėmimo komisija, į kurią kandidatai stoja liepos mėn. 15 d. 9 val. A. Panemunėje, karo mokyklos patalpose.

Komisija tikrina:

1. Sveikatą ir išvaizdą;

2) lietuvių kalbos ir Lietuvos istorijos mokėjimą aukštesniosios mokyklos kurso ribose.

P a ž y m ė j i m a s. 1) liktiniai puskarininkiai, nebaigę 8 klasių gimnazijos arba tolygios mokyklos kurso, papildomai laiko egzaminus iš matematikos ir fizikos aukštesniosios mokyklos kurso ribose.

2) Lietuvių kalbos ir Lietuvos istorijos mokėjimo patikrinimas atliekamas raštiškai, po 2 valandas kiekvienam dalykui.

4. Pripažinti karo mokyklai tinkamais, įskaitomi kandidatais ir siunčiami į tam tikras kariuomenės dalis rikiuotės stažui įgyti.

Suskirstant kandidatus į kariuomenės dalis stažui įgyti, leidžiama jiems pasirinkti ginklo rūšį, atsižvelgiant į kandidato tinkamumą tarnauti pasirinktoje ginklo rūšyje.

Trūkstant vakansijų, pirmenybės teikiamos skirstant:

a) į artilerijos ir technikos kariuomenę —ėjusius specialius matematikos bei technikos mokslus ir liktiniais puskarininkiams, tarnavusiems artilerijos arba technikos kariuomenėje.

b) į kavaleriją — liktiniais puskarininkiams, tarnavusiems kavalerijoje.

5. Karo mokyklos kandidatų stažas dalyse tęsiasi nuo liepos mėn. 21 dienos ligi kitų metų sausio mėn. 7 d. Jie skiriami tik rikiuotėn: per šį laiką išeina naujokų mokymo programą ir sausio mėn. 8 d. grąžinami į karo mokyklą.

6. Karo mokyklos kandidatams karo tarnyba skaitoma nuo dienos atvykimo į kariuomenės dalis stažui atlikti.

7. Kariuomenės dalių vadai surašo karo mokyklos kandidatams atestacijas ir atsiunčia karo mokyklos viršininkui.

8. Kandidatai neįskaityti į kariūnų skaičių (dėl blogos atestacijos ar nesėkmingo stažo atlikimo), jiems sutikus, grąžinami į dalis išstarnauti karo prievolės įstatymu nustatytą laiką, arba paleidžiami iš kariuomenės.

P.S. Iš įstojusių šiais metais karo mokyklon kandidatų dalis bus išleista kavaleristais.

Priėmimas ir patikrinimas gali trukti daugiau ne savaitę.

Stojantieji mokyklon bus aprūpinti nakvyne ir guoliu. Maistu, kol bus priimti, turės patys apsirūpinti.

Svarbiausiųjų politinių įvykių apžvalga.

Vokiečių-lenkų ginčas pasieny.

Pereitą savaitę, kaip žinoma, lenkų kareiviai užpuolė okupuotoj Lietuvoj lietuvių jaunuomenę. Tasai užpuolimas iššaukė didelį pasipiktinimą neokupuotoj Lietuvoj. Mūsų vyriausybė net turėjo kreiptis į Tautų Sąjungą, prašydama iš-tirti šį reikalą.

Štai lenkai ir su kitais kaimynais tokiu pat būdu pradėjo elgtis. Spaudos žiniomis, lenkų sargybiniai, perėję sieną, įsibrovė į vokiečių pasienio stotį ir užpuolė vokiečių sargybinius. Užpulti vokiečiai mėgino lenkų sargybinius suimti, bet lenkai ėmė šaudyti. Vokiečiai pasipriešino ir taip pat šaudė į lenkus. Lenkai labai smarkiai pradėjo šaudyti, paleisdami 100 šūvių į vokiečių stoties trobesį.

Vokiečių sargybinių vadas įsakė savo kareiviams daugiau neatsiliepti, kad nekiltų kivirčiai. Šaudymų rezultate vienas vokiečių buvo sunkiai sužeistas ir vienas lenkas užmuštas.

Šis įvykis vokiečių-lenkų pasieny iššaukė didelį vokiečių visuomenės ir politinių sluoksnių pasipiktinimą, ypač dėl to, kad lenkai, kaip paprastai, mėgina kaltę suversti vokiečių sargybiniams, nors šie buvo lenkų užpulti, o ne atvirksčiai.

Ir tikrai lenkai jau pasiskubino pareikšti Berlyne protestą vokiečių užsienių reikalų ministerijai dėl šio įvykio.

Vokiečių spauda labai suerzinta lenkų nachališkumu, kurie „patys muša, ir patys rėkia“. Visi vokiečių laikraščiai, be skirtumo, pareiškia, kad ginčą pasieny iššaukė lenkai savo nekultūringumu ir tiesiog banditizmu.

Nėra jokių abejojimų — rašo „Vossische Zeitung“, kad lenkai peržengė vokiečių sieną, nors neaišku, kokiais motyvais jie tai padarė.

Laikraštis ragino vyriausybę iširti šį dalyką ir imtis griežtų priemonių, kurios neleistų tokiems įvykiams pasikartoti. Nes panašūs įvykiai gali dar daugiau pabloginti ir šiaipjau įtemptus vokiečių-lenkų santykius.

Kaip žinoma, šie santykiai pastaruoju laiku sąryšy su vokiečių muitų žemės-ūkio gaminiams pakėlimu labai pablogėjo. Varšuvoj net buvo kalbama, kad dėl šių muitų pakėlimo neseniai tarp abiejų valstybių pasirašyta prekybos sutartis nebus lenkų ratifikuota, ir tuo būdu vėl prasidės muitų karas tarp Lenkijos ir Vokietijos.

Lenkija dar mėgino per Tautų Sąjungą paveikti vokiečių vyriausybę šiuo klausimu, tačiau iš to nieko neišėjo. Naujas vokiečių muitų tarifas jau įsigalėjo ir tai labai neigiamai atsiliepia lenkų eksportui (išvežimui) Vokietijon, kuriam tiek vilčių buvo anksčiau dėta iš Lenkijos pusės.

Anglijos rūpesčiai dėl savo kolonijų.

Įvykiai Indijoje, kur tautinis judėjimas vis smarkiau auga, privertė anglus susirūpinti bendrai dėl savo kolonijų likimo. Neseniai anglų ministerių pirmininkas pasakė didelę kalbą šiuo klausimu per radio.

Savo kalboj anglų ministeris išdėstė Anglijos pažiūrą kolonijos klausimu. Anglija, jo nuomone, visiškai nenori atimti iš kolonialinių tautų jų nepriklausomybės, ji nekėsinosi į šių tautų teises, bet tikrai rūpinasi civilizacijos ir kultūros pakėlimu šiose kolonijose. Kada kolonialinės tautos pasieks tam tikrą civilizacijos ir kultūros laipsnį, kuris leistų joms pačioms paimti valdžią į savo rankas, tada Anglija pati atsisakys nuo savo protektorato (globos).

Todėl Anglija pamažu eina prie to, kad kolonijoms būtų suteikta pilna savivaldybė.

Kol kolonialinės tautos to civilizacijos laipsnio nepasiekė, anglai neturi teisės atsisakyti nuo savo protektorato. Nes toks atsisakymas gali privesti prie liūdnų rezultatų, t. y. prie regeso ir reakcijos. Šią aplinkybę privalėtų turėti galvoj visos tos kolonialinės tautos, kurios bet kuriomis priemonėmis mėgina išsivaduoti iš anglų globos. Šios neturėtų užmiršti — sako Makdonaldas — kad anglų dėka kolonijos sustiprėjo, o jų gyventojai praturtėjo. Štai kodėl jos turėtų atsargiai eiti prie visiškos nepriklausomybės reikalavimų, nes tai gali neigiamai atsiliepti jų ekonominei bei kultūrinei būklei.

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr.

Leldžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Kaune.

KARYS

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XII metai

Kaunas, 1930 — VYTAUTO DIDŽIOJO — m. birželio m. 5 d.

Nr. 23 (575)

Ar jau moki plaukti?

Kaip svarbu mokėti plaukti, tatau jau galime pastebėti senovės graikų gyvenime. Kiekvienas jų pilietis būtinai turėjo mokėti du dalykus: skaityti ir plaukyti. Jei to nemokėjo, buvo laikomas kaip nemokša ir nevykėlis, tik savo krašto ir visuomenės sunkenybė.

Šiandie mokėti plaukyti visose šalyse yra laikoma būtiniausias dalykas. Mokosi plaukyti mokyklinis jaunimas, kariai, moterys, vyrai. Ypatingai amerikiečiai plačiai paskleidė savo krašte plaukymo sportą. Deja,

mūsų krašte to nematyti dar, negalim pasigirti, kad daugelis mūsų, ypač karių, mokėtų gerai plaukti. Mažai kas pas mumis supranta tą didelę naudą, kurią teikia mokėjimas plaukyti.

Kodėl kiekvienas žmogus turi mokėti plaukyti ir kokia iš to nauda?

Pirmas ir svarbiausias dalykas dėl ko turime mokytis plaukyti tai apsaugojimas pa-

ties savęs nuo skendimo pavojaus. Ne vienas, tur būt, nemokėdamas plaukti, yra pergyvenęs skendimo baimę ir taip pat patyręs, kaip nemalonu karštą vasaros dieną maudytis, jei nemoki plaukioti. Arba antras dalykas, kaip nemalonu ir stačiai neramu, kai matai kitą ką nors skęstantį—brolių, artimą ar draugą — ir negali padėti, išgelbėti. Negi stovėsi visą laiką pakrantėje, kaip stulpas, ir tik žiūrėsi kaip žūva žmogus. Daugelis, žmoniškumo jausmo pagautas, kad ir nemoka plaukti, bet šoka į vandenį gelbėti ir skęsta drauge su tuo, kuriam norėjo padėti. Todėl ir girdime, kai ateina vasara, kiek daug būna vandens aukų ir daugiausia todėl, kad nemoka plaukti. Žinoma, skęsta ir mokančių plaukti, bet daugiausia todėl, kad nesusivaldo ir išdykauja.

Vadinasi, mokantysis plaukioti ne tik sau, bet ir kitiems teikia naudos ir didelio džiaugsmo. Juk tas širdingas išgelbėto žmogaus dėkojimas yra geriausias užmokestis už sugebėjimą gerai plaukioti.

Plaukiojimas taip pat labai svarbus žmogaus sveikatai sustiprinti ir palaikyti. Čia vėl tenka pridėti: žinoma, jeigu jis neperdėtas ir išmintingai naudojamas. Plaukiojimas, be abejo, yra vienas iš geriausių ir higieniškesnių fizinių lavinimų. Jis užgrūdina kūną, stiprina

raumenis, širdį, plaučius ir išdirba daugiau pajėgumo, ištvermės ir grakštumo (dailumo, lankstumo). O tvirtėdamas žmogus visada tarytum jaunėja ir laimingesnis jaučiasi gyvenime.

Taigi, plaukyti turi mokėti kiekvienas, o tuo labiau karys. Jam daug daugiau, negu kam kitam, svarbus ir pravartus šis gabumas. Karo

metu gana dažnai būna priverstas kareivis — nori nenori — nugalėti upę. Ir tuomet labai liūdnas galas laukia to, kuris nemoka plaukti. Jam belieka arba skęsti, arba nukautam būti, arba į nelaisvę patekti.

Atsimenam ir šiandie labai šiurpulingą vaizdą, kuris susidarė tik todėl, kad mūsų kareiviai, o dar svarbiau jaunuoliai, kol nestoję kariuomenėn, beveik visai nemokomi ir nepratinami plaukioti. Tai buvo ties Motiejūnų kaimu (netoli Širvintų) 1920 metų rudenį. Lenkai stovėjo anapus Širvintos upės. Mūsų kuopa gauna įsakymą būtinai nustumti lenkus. Prasideda puolimas. Vieta lygi — viskas gerai matyti. Gal pusė kuopos suspėjo perbėgti per tiltą. Bet čia tuojau sunkus lenkų kulkosvaidis pradėjo čaižyti tiltą ir kiekvieną, kas

Gusarai maudosi Nery.

isismaginęs dar bėgo per jį. Likusioji kuopos dalis valandėlę sumišo. Tačiau drąsesnieji bematant šoko plaukti per upę. Širvinta visai siauras, bet gilus su stačiais krantais upelis. Ir šit 8 kareiviai nepasiekė ano kranto — nuskendo. O kiti — nelaimingieji bailiai — kaip apkvaišusios vištos, sudribo pakrantės krūmuose ir pasidavė lenkams.

Su vandens kliūtimis ne tik pėstininkai, bet ir kitų ginklų rūšių kareiviai dažnai susiduria per kautynes — ar tai priešą vydami, ar skubiai besitraukdami. Ir šit, kiek daug būna tokiomis atsitikimais visai bereikalingų ir žalingų aukų tik todėl, kad kareiviai nemoka plaukyti.

Tolygiai žvalgybos metu arba ryšius palaikant irgi nekartą kareiviams tenka tik savomis priemonėmis — plaukiant — pereiti upę ar upelį.

Apie pionierius, ypatingai sapierus, netenka net kalbėti. Jie, nemokėdami plaukyti, visai neturėtų imtis nei savo darbo nei pareigų. Statant tiltus, visokius lieptus, tiesiog neįmanoma dirbti bijant vandens arba nemokant plaukyti.

O mūsų kraštas iš tikro juk vandeningas. Didžiulių upių gal nedaug jame, bet mažųjų — aibių aibės. Visas terenas (kovų laukas) gali pasitaikyti skersai ir išilgai išraižytas upeliais ir daug pakenkti greitam kariuomenės žygiui bei judesiui.

Vien tik tiltais pasitikėti karo veiksmų metu gana rizikinga. Kariuomenė, priklausanti nuo tiltų, lieptų, gali daug prarasti savo gerų savybių, būtent: smarkumo, puolamojo ūpo ir energijos, vykdant tą ar kitą uždavinį.

Čia, be abejo, nusakau, kad mokėjimas plaukioti jau ir yra toji vienintelė priemonė nugalėti vandens

kliūtims. Kitose šalyse kariuomenės persikėlimo reikalams, ypač nedidelėms kariuomenės grupėms, labai daug išgalvota ir naudojama įvairių įtaisų — lengvos nešiojamos valtėlės, guminės pripučiamos dešros ir kitos. Bet vis dėlto kariui mokėti plaukyti privaloma, ypač mūsų krašto sąlygų atžvilgiu.

Tad mokykimės plaukyti! Pradėkim, maudymosi sezonui atėjus, rimtai ir sistemingai tą darbą dirbti. Energingiau propaguokim vandens sportą ir gyviau jį remkim!

Žinoma, labai svarbu, kad kiekvienas mūsų pilietis mokėtų plaukyti, jau pradėdamas karo tarnybą. Tuomi labai padėtų mūsų kariuomenės reikalui, nes nebereikėtų gaišinti to trumpo kareivio tarnybos laiko, šitam dalykui.

O tie, kurie, kariuomenėje tarnaudami, nesuspėjo gerai išsimokslinti plaukiojimo atžvilgiu, taip pat turėtų sengtis, jau namo sugrįžę, išmokti to dalyko. Nes nežinia, gal dar labai pravartu bus, kai tautos reikalai pašauks vėl prie ginklo. Jeigu jau ir kariuomenėje nebereikėtų, tad vis dėlto kasdieniniam gyvenime irgi labai svarbus geras plaukikas.

Baigdamas savo straipsnį, norėčiau dar atkreipti dėmesio į du dalykus, būtent: į vaizdelį (šiam „Kario“ nr.) — „*Kaip baltiniai išgelbėjo gyvybę*“ ir į Atsk. art. grupės kroniką (praeitam „Kario“ nr. 444 psl.) „*Drausmingas kareivis*“. Šie abu gyvenimo nuotyčiai labai gražiai iliustruoja mano mintis ir ryškiai parodo, kaip svarbu mokėti plaukyti ir kaip daug padeda pavojaus metu visos žinios ir pamokos, jei karys nenustoja drąsos ir sveiko proto.

Kareivis, išgelbėjęs skęstantį.

Praeitame „Kario“ numery buvo rašyta, kad 3 baterijos jaunas kareivis Stasys Znamenskas išgelbėjo Nemune skęstantį pil. Vyšniauską.

Jaun. kareivis St. Znamenskas, išgelbėjęs skęstantį. Kairėj: Jis prieš karo tarnybą. Dešinėj: Jau kareivis.

Dabar tik įdomu susipažinti su tuo kareiviu, kuris, iš tikrųjų, parodė gražų pavyzdį, kaip karys, stovėdamas tėvynės sargyboje, turi būti drauge ir žmonių gelbėtojas jų nelaimėse. Tokiu ir pasirodė jaun. kareivis St. Znamenskas. Jis, nebodamas šalto van-

dens ir smarkios Nemuno srovės, šoko į vandenį nelaimingąjį gelbėti.

Stasys Znamenskas yra kilęs iš Kauno apskr., Garliavos val., Marviankos kaimo, lietuvis, 23 metų amžiaus. Vadinas, gimęs ir augęs prie Nemuno, su juo gerai susigyvenęs ir gerai jį pažįstas. Į karo tarnybą stojo šių metų gegužės mėn. pradžioje.

Prieš karo tarnybą vertėsi žemdirbyste, kartais Nemune dirbdavęs prie sielių ir žuklaudavęs. Kadangi gyveno prie Nemuno, tai labai mėgdavęs plaukioti. Vandens nebijojo ir mėgo narstyti ir toli nuplaukti. Dabar jam perplaukti Nemunas skersai, nors ir dešimt kartų, arba kelis kilometrus nuplaukti išilgai, nesudaro jokių sunkenybių. Norėdavęs kartais dalyvauti plaukymo rungtyne, bet vis atidėliodavęs. Dabar, tarnaudamas kariuomenėje, būtinai mėginasiąs rungtis. Dažniausiai jis plaukia atskirai išmesdamas rankas (šuoliais). Nors taip esą sunkiau, bet greičiau.

Tenka tikėtis, kad jaun. kareivis St. Znamenskas, patekęs kariuomenėn, turės progos išplėsti savo vandens sporto pamėgimą ir viešai pasirodyti toj srity. Juk artileristai ir daugiau yra suradę savo tarpe gerų sporto vyrų ir juos iškėlę į viešumą, pav. Vinčą.

Drausmingas karys — kariuomenės pamatas.

Eilinis Meldutis.

Algirdas Meldutis buvo neturtingos našlės sūnus. Skurdžios buvo jo vaikystės dienos. Jau tada savo menku uždarbiu jis turėjo padėti motinai. Mokyklos nematė. Kiek išmoko iš motinos ir pašnekesių su kaimo mokytoju — buvo visas jo turtas. Pašaukė į kariuomenę. Išėjo su baimė, įkvėpta dar „ruskių raugo“ kaimo senių ir išdykusių bernų. Tik gerasis mokytojas kiek nuramino. Tiesa, kariuomenėj iš pradžių atrodė nejauku. Kukliam berneliui viskas atrodė svetima. Įpratusiam girdėti švelnius motutės prašymus, griežti komandos žodžiai skambėjo žiauriai. Bėgo laikas. Meldutis apsiprato. Dabar viskas taip paprasta, taip gražu. Kaip darėsi šlykštu, prisiminus nesveikas kaimo linksmybes - vakaruškas, kortas, degtinę... Meldutis buvo pavyzdingas karys. Jis netroško garbės ir gal per mažai pats save vertino. Tačiau žvalios viršininkų akys greit jį pastebėjo.

Buvo neramus laikas. Visa kariuomenės vadovybė buvo susirūpinusi didelės šnipų gaujos kariuomenėj ir visame krašte veikimu. Ji gaudė žinias visur. Laiškuose negalima buvo jokios paslapties parašyti. Reikėjo ištikimų ir apsuksusių žmonių. Meldutis kaip tik toks pasirodė. Jis liko vienas ištikimiausių kariuomenės ryšininkų.

Gražus gegužės vakaras. Meldutis gavo leidimą į miestą. Nuėjo į miesto sodą. Iš tamsumos priėjo kažkoks žmogus. Pasveikino. Meldutis trumpai atsakė ir atsigręžė. Prieš jį stovėjo gražus, aukštas vyrškis. Jis atrodė visai elegantiškai ir puošniai. Meldutis tokius nelabai temėgo. Nepažįstamasis ėmė kalbėti. Pasakojo apie nuobodžius atsitikimus mieste, apie išpūdžius kino, teatruose ir baliuose. Pamažu prasidėjo kalba apie kariuomenę. Nepažįstamasis atgijo. Kalba pasidarė gyva, įtikinanti. Meldutis pradėjo įtarti. Nepažįstamasis kreipėsi į jį, vadindamas vardu.

— Iš kur tamsta žinai mano vardą? Nepažįstamasis susijuokė.

— Būtų juokinga, jei aš nepažinčiau Lietuvos kariuomenės žymaus ryšininko Algirdo Meldučio. Supranti, tamsta, tai būtų ne tik juokinga, bet tiesiog nuodėmė.

Jis kalbėjo oficialiu tonu.

— Jei tamsta sakai tiesą, pasigailėsi ją pasakęs man, o jei nori padaryti juoką, atmink, kad aš nuo gimimo nesijuokiau, — drąsiai ir su panieka atsakė Meldutis ir norėjo nueiti.

Nepažįstamasis, užuot atsakęs, atsegė švarką. Ant krūtinės buvo Meldučio pažįstamas ženklas. Jis nežinojo, kas daryti. Nepažįstamasis kalbėjo toliau.

— Manai, kad aš veltui pasakiau? Visai ne. Tai labai svarbu. Aš atėjau su pasiūlymu. Pasiūlymu tau laimės, o kitiems gerovės. Nesikratyk. Pagalvok apie savo būklę. Ar kada nors tu pamatysi šviesesnę valandą? Kada kiti geria saldžią gyvenimo taurę lig dugno, tau vien tik kartumai. Ar palyginai kada nors save su kitais. Kuo tu blogesnis? Kaip gyvena visa tavo šeima! Supranti? Čia, šioj žemėj, tik pinigais lemia dalią, ir šiandien tau ji siūloma. Manai, gal padarysi tuo kam bloga?

— Juk tu lenkų šnipas ir drįsti taip kalbėti su manimi?! — pašoko Meldutis.

— Pats matai... Tad ramia sąžine priimk siūlymą. Jei kiekvieną per tave siunčiamą raštą prista-

— Gausi kas mėnuo puikų atlyginimą plus dar honorarą... —

tysi man, gauni kas mėnuo puikų atlyginimą plus dar honorarą už svarbesnes žinias. Aprūpinsi ateitį ir gyvensi ramybėj. Sutinki?

Meldutis klausėsi tvaksinčia širdimi. Jis nieko negalvojo. Lyg ekrane keitėsi malonūs ateities vaizdai. Mylimoji... motina... brolis... Jis buvo apglušintas. Nepažįstamasis vėl apliejo jį nesulaikoma žodžių banga. Meldutis sutiko. Sutarė dėl smulkmenų ir grįžo į kareivines. Tuo atsigulo. Iš pradžių kažkoks kvaitulys maloniai kuteno jo širdį, bet lyg kokia kirmėlė sujudo sąžinę. Jis pradėjo mąstyti. Prisiminė jaukų pasitikėjimą, ramią sąžinę ir nesuteptą sielą. Pasidarė baisu. Raudoni taškai šokinėjo akyse. Jį apėmė toks jausmas, lyg būtų ką nors labai brangaus pametęs. Naktį sapnavo ugninius sapnus ir beveik kas minutę pabudavo.

Kitą dieną buvo lyg laukinis. Akys smigo į žemę. Tačiau jose sužibo nauja ugnelė. Vakare baisiai susijaudinęs nuėjo pas vadą. Kojos linksta, galva sukasi... Vadas nustebeš žiūri:

— Kas tau, Melduti? Sergi?

Meldutis atsigavo. Įtraukė daugiau oro ir vienu trūkiu viską papasakojo. Vadas net išsižiojo:

Tu, Melduti, tai padarei!? Kokia dar laimė, kad prisipažinai.

— Ne, aš to niekad nebūčiau padaręs. Aš jau sutikdamas turėjau galvoj planą. Mes sugausim šitą šetoną. Ne tik aš, bet ir nė vienas Lietuvos karys nebus išdavikas.

— Gerai, labai gerai, — atsakė vadas.

Buvo sudarytas planas, kaip sugauti ne tik tą šnipą, kuris pasivadino Aleksandras Naugėla, bet ir visą organizaciją.

Sutartą dieną Meldutis įteikė pačiam Naugėlai suklastotą vyriausiojo štabo raštą ir gavo pirmąjį atlyginimą. Taip truko porą mėnesių. Meldutis savo gudrumu susilaukė organizacijos pasitikėjimo. Kartą jis turėjo dalyvauti bent kelių organizacijos veikėjų pasitarime.

Tas pats miesto sodo kampas. Visi pranešinėja, tik nuostabu, nė vienas neturi nieko užsirašęs. Naugėla pasišalino. Meldutis akimis jį sekė. Jis matė, kaip tasai, padaręs keletą ratų, priėjo prie akmeninio suolo. Suolas pakilo. Daugiau nieko nematė.

Meldutis staiga sukosėjo. Tuoju, lyg iš po žemės, atsirado kuopos vadas su keliais kareiviais. Nuostabu, nė vienas šnipų nebandė bėgti. Jokio sumišimo. Krata. Rado kelias kortų kalades ir lošimų užrašus. Tačiau visi buvo areštuoti. Eidami išdidžiai Meldučiu šypsojosi. Vadas buvo nusiminęs: „Nieko nepešėm. Jokių įrodymų. Jų dokumentai visai tvarkoj“.

— Rado mažytę dėžutę. Ten buvo sąrašai, sąskaitos, protokolai ir kiti raštai... —

Meldutis irgi abejojo. Ko griebtis? Suolas! Tuoju buvo ten. Bandė kelti — nė iš vietos. Kokiu būdu jis pasidavė Naugėlai? Jis ėmė ieškoti, ar neras kokio mygtuko ar ko panašaus. Veltui. Suolas stovėjo savo vietoj. Tačiau dabar jis turėjo stiprią viltį. Čia kas nors turėjo būti. Papasakojo viską vadui. Suolą sudaužė ir išaiškino jo paslaptį. Rado mažytę dėžutę. Ten buvo sąrašai, sąskaitos, protokolai ir kiti raštai. Meldutis kone apsiverkė.

Karo teismas. Apie suradimą kaltinamieji nieko nežino. Meldutis liudytojas. Naugėla (pasirodo jis buvo vyriausias lenkų šnipas) šypsosi žiauriu juoku. Teismas parodė raštus. Išdidus Naugėla išbalė, žandikauliai išsikišo ir sverdėdamas norėjo pulti Meldutį: „Tu velnias, o ne žmogus“ — išsvogždė pro dantis. Viskas buvo baigta. Meldutis pasmaugė kariuomenės slibiną.

Sarka.

Nevartotinas posakis.

Dažnai tenka išgirsti: „Tas ne karys, kuris daboklėje nesėdėjo ar su šautuvu nestovėjo“. Kariai baudžiami tik nusižengę, todėl sėdėti daboklėj ar stovėti su šautuvu nėra koks „krikštas“, kuris galėtų tikru kariu padaryti. Manau, nedaug yra tokių, kurie tuo nesąmoningu posakiu tikėtų, bet jis vartojamas iš papratimo ne tik karių, atsarginių, bet ir tų, kurie dar mano kariuomenėje tarnauti. Tie būsimieji kariai įvairiai įsivaizduoja kariuomenėje tarnybą ir apie ją kalbėdami dažnai taiko tą posakį. Prieš didįjį karą, kaip pasakoja, tas posakis buvo vartojamas rusų kariuomenėje. Gal bent kuo jis jiems ir tiko. Bet mums rusai savo sutvarkymu, gyvenimu, papročiais ir visu kuo visai svetimi, todėl ir tokie posakiai mums visai nepritinka. Be reikalo žmogų bausiti — tokio papročio mūsų kariuomenėje nėra, ir, manau, kad nėra nė vieno viršininko, kuris norėtų be reikalo žmogų bausiti. Bendrai, mūsų kariuomenėje kariai auklėjami daugiau intelekto lavinimu, ir tik tam tikrais atsitikimais vartojamos fizinės bausmės. Tos fizinės bausmės būtų dar mažiau vartojamos, bet didžiojo karo viesulas, bent dalinai, žmones apkrėtė visokiais nenormalumais, o ypatingai palietė beaugančią kartą. Todėl tenka kariuomenėje tuos nenormalumus naikinti, kartais fizinėmis bausmėmis. Bet, įėjus visuomenės gyvenimui į normalines vėžes, jaučiama, kad nusikaltimų skaičius bendrai vjstur žymiai mažėja. Kariuomenėje taip pat mažėja skaičius kaip tų nusikaltimų, už kuriuos teismas baudžia, taip ir tų mažesnių nusižengimų, už kuriuos baudžiama drausmės pabaudomis. Galima tvirtinti, kad ateityje nusikaltimų skaičius dar daugiau sumažės.

Labai daug yra karių, kurie atitarnavo kariuomenėje nesėdėję daboklėje ir nestovėję su šautuvu. Manau, kad tų būsimųjų karių dar didesnis skaičius grįš iš kariuomenės be to tariamojo „krikšto“.

Atlikdami tą trumpą karinę prievolę, turime dirbti ir mokytis ne dėl bausmės, bet dėl pasišventimo savo tautai. O tokius nesąmoningus posakius išbraukime iš savo posakių lobyno.

Ats. v. p. A. Dovydaitis.

Karo Muziejus.

Muziejaus bokšte trimitai gaudžia
Vakaro maldai šaukia visus.
Tėvynė sūnų kiekvieną glaudžia,
Jei išdavikas niekšas nebus.

Muziejaus bokšte tautos vėliava
Kviečia visus prie jos susirinkt, —
Dėkoti Aukščiausiam už laisvės dieną
Ir žuvusius dėl jos prisimint.

Muziejaus bokšte trimitai gaudžia,
O aidas jų skamba toli.
Muziejaus bokšte vėliava šlama
Mena, kad kova dar bus žiauri.

Ir šaukia vaikus rinktis į būrį —
Į Gedimino pilį keliaut.
Vytauto dvasia palaimins žygį
Ir žiaurų priešą padės nukaut.

Audrų Duktė.

Kaip baltiniai išgelbėjo gyvybę.

(Vaizdelis iš didžiojo karo nuotykių).

1915 m. liepos mėn. pabaigoje — 171 p. Kobrinsko rusų kariuomenės pulkas, kur aš tuomet tarnavau, stovėjo prieš Kalvariją (Suvalkijoje), Kalvarijoje buvo vokiečiai. Jie savo artilerijos ugnimi nei dienomis nei naktimis neduoda mums ramybės. Turėdami, matomai, gerus sekimo punktus, gerai observuodavo rusų pozicijas ir apšaudydavo visus galimus priėjimus. Todėl dienos metu, kur dar nebuvo susisiekimo griovių — susisiekimas priešakinės linijos (apakų) su užpakaliu buvo sunkus, o vietomis beveik neįmanomas.

Municiją ir maistą į priešakinę liniją patiekdavo tik naktį. Vokiečiai, dieną gerai prisišaudę, dažnai paleisdavo ugnį ir naktį — išilgai plento ir apšaudydavo priėjimo vietas. Vieną kartą, naktinio apšaudymo metu, artilerijos sviedinys atsitiktinai pataikė į važiuojančią lauko virtuvę ir, išmovęs per katilą skylę, išnešdamas keletą rato stipinų, — įsismeigė nesprogęs į kranto kriaušį. Vežikui ir virėjui, kaip sakoma, kinkos sudrebėjo; žinoma, ir barščiai iš virtuvės katilo išbėgo. Kuopa neteko virtuvės.

Atėjo eilė, ir mūsų batalionas išėjo rezervan. Mūsų kuopa atsisistojo Susnikų kaime (važiuojant iš Krosnos į Kalvariją, į kairę nuo plento). Po vokiečių „vaišių“ apkasuose čia norėjos kiekvienam pailsėti. Prasidėjo poilsis, — rūbų, baltinių, municijos taisymas. Mūsų kuopos virtuvė buvo atiduota nukentėjusiai kuopai esančiai apkasuose.

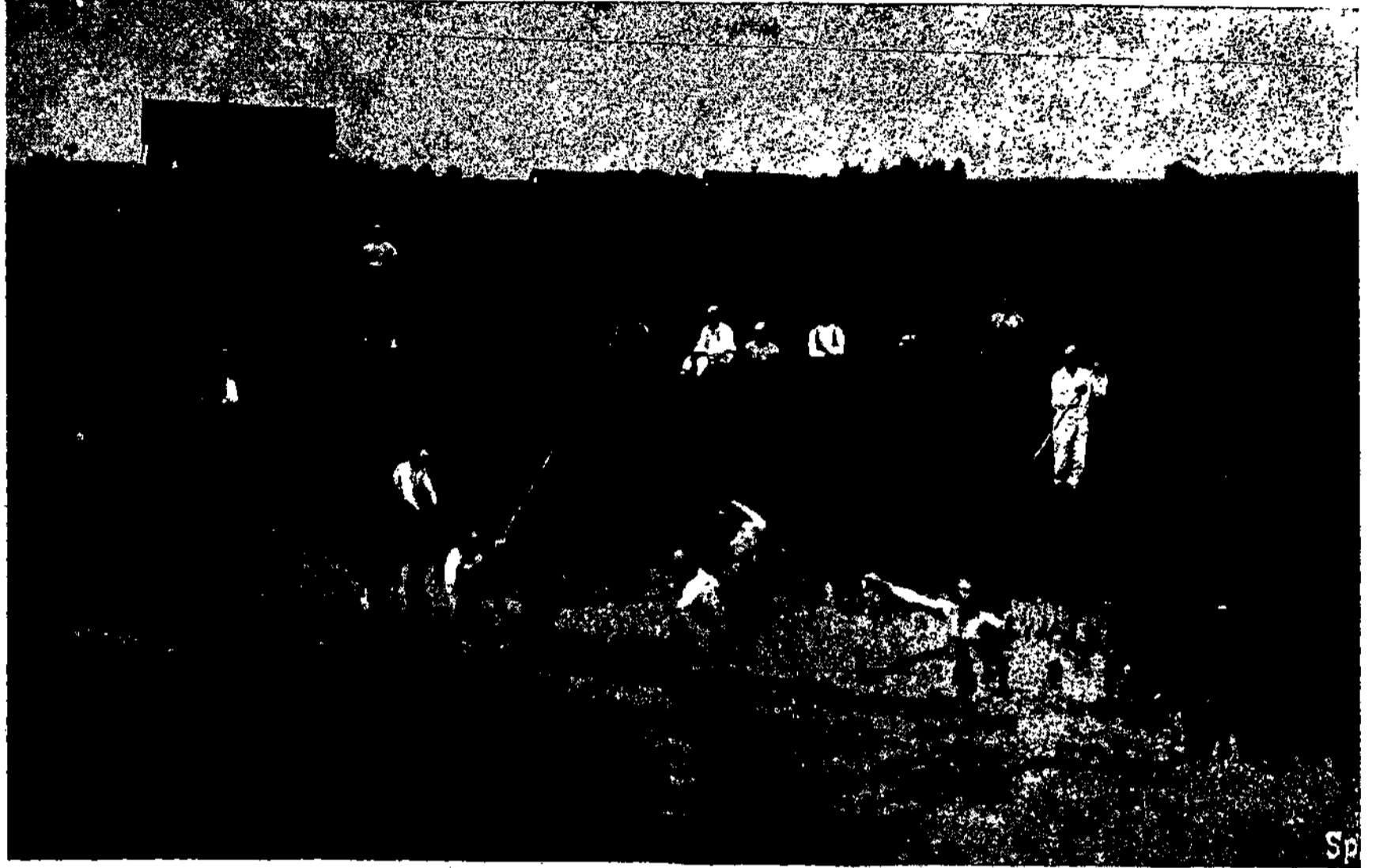
Mums, stovintiems atsargoje, išduodavo sausus produktus. Iš jų kiekvienas atskirai, arba geri prieteliai du tris susidėję, gamindavom sau pietus ir vakarienę savo katiliukuose. Nors ir menki buvom virėjai, bet kokią sriubą ar košę išvirdavom, tokią srėbdavom.

Daug blogiau buvo, kad dažnai vietoj mėsos išduodavo sviestą ar lašinius. Produktas neblogas. Bet iš ryto gerdamas arbatą dažnai būdavo nepamatai, kaip visos dienos lašinių ar sviesto porciją suriji. Pietums lieka kruopos, žirniai ir duona su visokiais prieskoniais be užkulo. Užkulo reikėtų pasirūpinti. Bet čia gyventojai patys neturėjo, o jeigu ir turėjo, tai nebu-

vo pinigų už ką nusipirkti. O veltui juk neišmaitins visos čia stovinčios kuopos. Pasitaikydavo, kad vienas kitas kareivis nugniauždavo kai kada kokią vištą patvory ir išsivirdavo. Mums lietuviams (kuopoje mes buvom du) sąžinė neleido skriausti ir be to jau nukentėjusių savųjų gyventojų.

Nuo Susnikų už kilometro bu-

aukščio. Plyšiai užkamšyti pakulomis bei skudurais. Nusiavęs batus įsistojau į laivelį ir, irdamasis lentgaliu, išplaukiau į ežerą žuvauti. Turiu prisipažinti, kad šio darbo ėmiaus pirmą kartą savo gyvenime. Tariamuoju „irklu“ — lentgaliu besiirdamas, nuplaukiau koki pusantro šimto metrų. Besidairydamas aplinkui nepastebėjau,

Vaizdelis iš gusarų gyvenimo vasaros stovykloj.

vo ežeras. Man atėjo į galvą mintis pamėginti pažuvauti. Pasikalbėjęs su gyventojais, gavau patarimų, „čerpokų*“ ir sužinojau, kad kitoje ežero pusėje yra laivelis. Vieną dieną, palikęs savo draugą Vladą Tarkauską šeiminkauti (bulves skusti, ugnį kurti), paėmęs čerpoką, išėjau į ežerą žuvauti.

Ežero pakraščiai buvo užžėlę žole ir švendrėmis, o tose švendrėse buvo primėtytų ragatkų, todėl vietomis pakraščiai buvo neprieinami. Apsukęs ežerą iš žiemų — šokdamas nuo kupsto ant kupsto — perėjau to ežero žolę ir sąmanomis užtrauktą dalį ir atsidūriau jo rytų pusėje. Ten, pamiškėj, radau vienoj vietoj kietesnę krantą, pramintą tarp švendrių taką ir laivelį. Laivelis buvo menkas: sukaltas iš lentų lovis apie 2 m. ilgio ir apie 1 metrą pločio. Kraštai (briaunos) galėjo būti po 30 cm.

*) Toksai tinklas, maišo pavidalo, pritaisytas prie kartės taip, kad juo gali vienas žmogus žuvauti.

kaip vanduo, išspaudęs iš laivelio dugno plyšio užkištas pakulas bei skudurus į vidurį, smarkia srove pradėjo veržtis į vidų. Pamačiau, kad gali įvykti katastrofa ir pradėjau irtis atgal. Bet buvo vėlu... Po keliolikos valandėlių beveik pusė laivelio jau buvo vandens. Dar viena kita sekundė, mano laivelis susvyravo, semtelėjo per kraštą vandens mur - mukt ir pasinėre ežere. Su juo ir aš. Pašokęs ir atsistojęs ant laivelio briaunų buvau iki smakro apsemtas.

Pirmiausia griebiau gelbėti tuos savo daiktus, kurie labiau už mane bijo vandens: laikrodį, užrašų knygutę su fotografijomis, chemišką paišelį, o su jais tuščią piniginę ir peilį, visus juos iškrapščiau iš kišenių, sudėjau į kepurę ir ant galvos.

Bet kas gi toliau daryti?

Į krantą neišplauksiu, silpnai plaukiu. Bet ir gerai plaukiant vargiai čia išplauksi, nes visa pakrantė primėtyta ragatkų, ožių bei ežių spygliuota viela apraizgytų.

Priplauksi, įsipainiosi, o atsistoti ant dugno negali, nes dumblas ir maurai tuojau įtrauks.

Dairaus aplinkui — jokio gyvo sutvėrimo. Švilpiu šaukiu, niekas neatsiliepia. Stoviu ir galvoju, kas gi daryti. Stovėti ant briaunų sunku, kojos vargsta ir padai skauda. Mėginau atsistoti į laivelį ant dugno, bet panėriau visą galvą.

Primirkę rūbai ir baltiniai pradeda traukti kūną žemyn. Matau, kad pagalbos iš niekur nesusilauksiu; tenka manytis pačiam.

Karštą dieną Ventoj.

Idėja. Atsiminiau, kad būnant Vilniuj 1915 m. pavasarį 51 p. atsargos batalione — žvalgų mokomaj komandoj, aiškino komandos viršininkas, kaip žvalgyboj, neturint kitokių persikėlimo priemonių per upę, galima pasinaudoti baltinių pagalba. Tam reikia sumirkyti, užrišti galus, pripūsti oro ir pasidarys plaustai.

Kadaiše girdėtą pamoką, pavojaus metu, mėginu pritaikinti praktikoje.

Vargais negalais balansuoju tai viena tai kita koja, stovėdamas ant laivelio briaunos nusirengiu (gerai, kad batus nusiaviau ant kranto). Viršutinius rūbus (kelnes ir palaidinę) diržu surišęs prikabinau prie kaklo, kad primirkę nenuskėstų (o jie buvo nauji tik 4 ar 5 dienos išvilkėti) ir pradėjau rengti tariamas plaukimo pūsles. Stangiai užrišęs apatin. kelnes aukščiau žirklių ir vieną kalašą (kišką) per kitą pradėjau pūsti. Keletas minučių plaučiams darbo — ir iš mano kelnių ant vandens plūduriavo pūslės, lyg dvi sulipusios baltos dešros. Užrišęs antrą kalašą su džiaugsmu žiūrėjau į šį gelbėjimosi įrankį ir, pasikišęs po kairiosios rankos pažastimi, jaučiau, kad daugiau negu 50% pavojaus praėjo. Po 3 — 5 minučių iš marškinių panašiu būdu padariau ir antrą pūslę, tik kitokios

formos: išėjo kamuolys iš marškinių liemens. Pasikišęs šį po antra pažastimi, jau visai laisvai laikiaus vandeny neskęsdamas ir nebesiekdamas laivelio briaunos. Laiks nuo laiko tas pūslės apversdavau vandeny, kad nuo vėjo pradžiūvęs audeklas neišleistų iš jų oro.

Nors turiu plautus, bet dar ne viskas. Jeigu plaukti prie kranto, galima kur nors įkliūti į spygliuotas vielas, praplėsti pūsles ir vėl nugrimsti. Reikia taisyti laivelis. Pradėjau kojomis jį judinti iš dumblo. Greit vandens keliamas jis iškilo į viršų. Čia, kiek nuliejęs iš jo vandens, ėmiaus taisyti. Nupiovęs marškinių rankoves užkišau dugne plyšius, kad nesisunktų vanduo. Pakėles ir pavertęs šonan iki pusiau, išpyliau iš jo apie 1/3 vandens. Pakišęs vieną pūslę po laivelio plokščiu dugnu, kiek aukštelėliau iškėliau ant vandens paviršiaus, o dešinės rankos pažastimi atsirėmęs ant laivelio briaunos, delnu pradėjau taškyti vandenį iš laivelio lauk. Šis darbas nors ir nesunkus, bet užtrukęs apie 20 min., kiek įvargino.

Laivelis tvarkoje. Reikia įlipiti ir plaukti. Bet įlipiti vandeny ne taip lengva. Lipi — laivelis pasikreipia ir vėl prisisemia. Taip porą kartų vėl semtelėjau vandens per kraštą ir vėl reikėjo delnu išpilti.

Iš mokyklos laikų buvau neblogas gimnastas, be to dar ir kariuomenėje gerokai pamankštino

ant lygiagrečių ir turniko. Čia atėjo pagalbon išlavinti ranku raumenys. Patraukęs pūslę po laivelio galo dugnu, įsispyręs rankomis į laivelio galo briauną (bortą) — pašokau į viršų ir išokau į laivelį.

Dabar jau viskas tvarkoje. Susitvarkęs daiktus rengiuosi plaukti į „uostą“. Bet neturiu tariamojo irklo. Mat, kol galvojau apie gelbėjimosi būdus ir taisyčiau sau laivelį, vėjas mano lentelę, kuria irčiau, nunešė visai kiton pusėn. Nėra irklo, plauksiu be jo. Atsiklaupiau laively ant dugno ir, rankų delnai besiirdamas, priplaukiau krantą, sausą vietą, kur išlipęs ėmiaus savo rūbus džiovinti. Džiaugiaus, kad taip viskas gerai baigėsi, ir buvau dėkingas savo viršininkui, kad jis, mokydamas visokių persikėlimo priemonių, nurodė, kaip gali būti panaudojami baltiniai. Kitaip, jeigu šio dalyko nebūčiau žinojęs, galėjo šis nuotykis blogiau baigtis. Gyvenime kai kada ir smulkmenos įsidėmėjimas būna naudingas. Čia, galima sakyti, baltiniai išgelbėjo gyvybę.

Šis nuotykis giliai įstrigo mano atminty.

Lietuvos kariuomenėje ne kartą mano patariamai kareiviai buvo pasidarę iš baltinių plaukiojimo pūsles ir jas mėginę vasarą maudymosi metu. Tik reikalinga, kad baltinių audeklas būtų tankiai su-austas ir kad baltiniai nebūtų suvilkėti.

Po vasaros karščių.

Jūrų kadeto laiškas kariūnui.

Mielas Jurgi!

Štai, vis dėlto prašvito vilties kibirkštėlė, kad galėsiu susirašinėti su savo bendraminčiais.

Mat, atvykęs į Antverpeną, gavau tavo laišką, rašytą balandžio 18 d. Labai, žinoma, nudžiugau. Be to, buvo malonu išgirsti apie Jūsų gyvenimą.

Šiek tiek apie save: kaip žinai, esu jau jūrininkas — kadetas. Navigacijos praktikos turiu pusę metų. Esu dideliame, 10.000 tonų prekybiniame laive, kurs visą laiką kursuoja tarp Antverpeno ir New-Yorko. Vieną kelionę padaro per mėnesį. Tas laivas vadinamas „Jean Jodat“.

Dabar, Jurgi, aš esu jau tikras jūrininkas ir gyvenu, kaip jūrininkas. Plukuosi po visą pasaulį ir tiek.

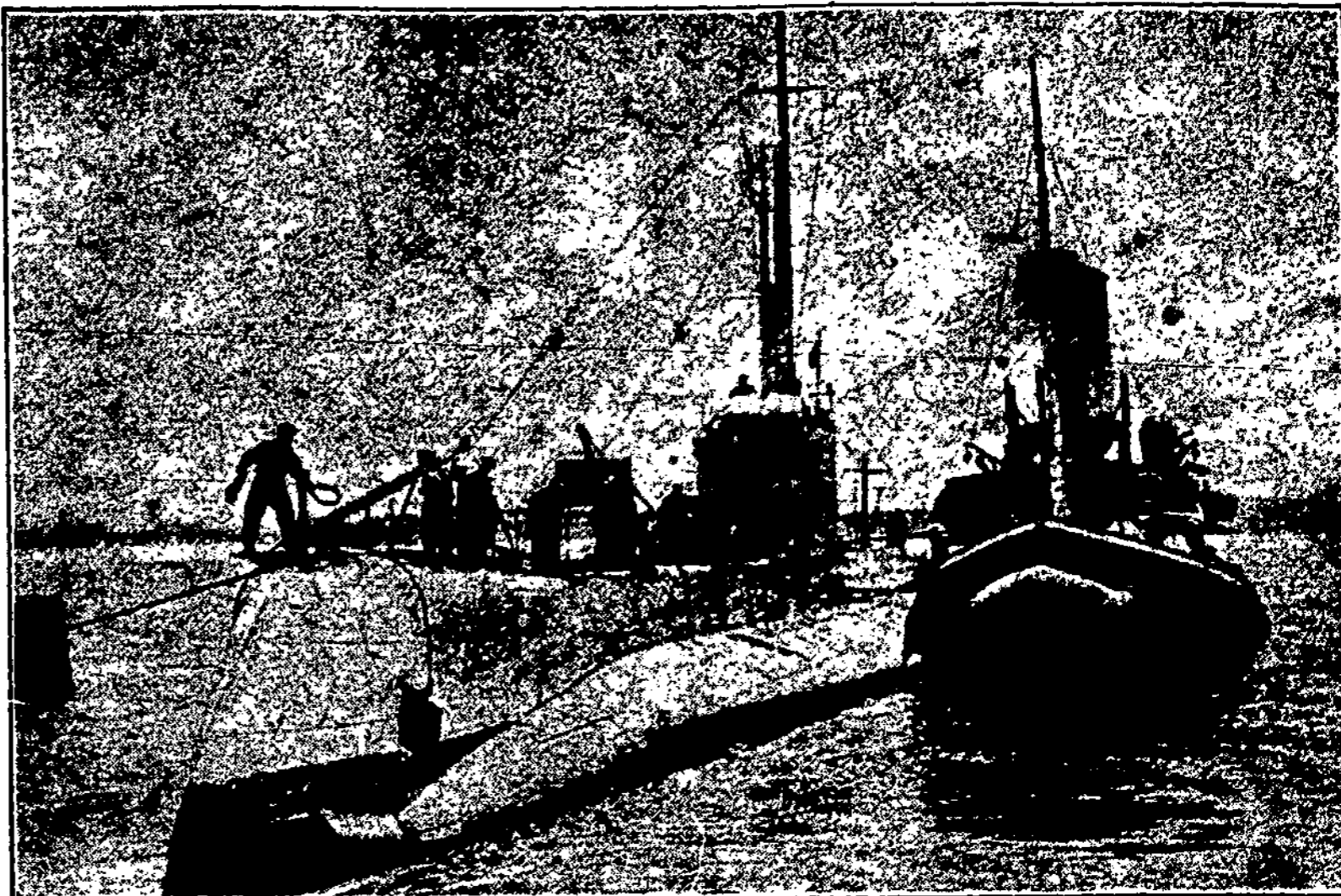
Pirmą kartą atsidurti jūroj, nemačius jos, atrodo nekaip; tuojau stoja prieš akis mama, visos tetulės ir norėtusi gal pabėgti iš čia. Tačiau greitai apsibranti, o paskui rodosi, kad taip ir reikia, kitaip nė negali būti. Dabar jau pažįstu visą jūrininkystės gyvenimą ir pasitenkinu juo, nes kitaip man neįmanoma.

Brėžtelėsiu keletą žodžių apie savo keliones. Visos jos teko atlikti žiemą, taigi ir kailiniai, kuriuos pasiėmiau iš namų, pasirodė labai „vigadlyvi“, nes jūrose žiemos metu gana šalta. Jūrininkai, pamatę mano kailinius, pradėjo prašyti dovanoti arba parduoti, bet aš nesutikau, nes jie taip reikalingi, kaip druska prie sriubos.

Pirmą kartą atsistočiau toje žemėje, kurią atrado Kristupas Kolumbas ir išvydau tą garsų, didžiulį pasaulio miestą — New-Yorką. Bet jis — gal tik man —

mis užliejamas. Eidamas gulti kelnes visuomet pasidėdavau arti lovos.

Kitos kelionės buvo pakenčiamos. Vadinasi, Atlantą perplau-

Nardomasis laivas.

nebuvo toks stebuklingas. Viskas, žinai, amerikoniškai; automobilių judėjimas, namai dangų remia; žmonių gatvėse visokių: negrų, kaip „čebatų“; kiniečių kreivomis akimis; raudonųjų indėnų. Be to, turiu pasakyti, kad sausoje Amerikoje girtų gatvėse daugiau, kaip Biržuose turgaus dienomis.

Klausi, ar teko matyti audrą. Antros kelionės metu, galima sakyti, buvo baidi audra. Berods ir Lietuvos laikraščiuose buvo rašyta apie tą audrą. Audra buvo baidi, laivas braškėjo ir vartėsi į visas puses, vandens kalnų kartkartė-

kiau 10-tį kartų ir penkis kartus mačiau New - Yorką.

Kalėdas praleidau Atlante, Velykas — New - Yorke. Dabar, į Antverpeną sugrįžęs, pereinu į kitą laivą, kuris vadinamas „Carlier“. Su šiuo laivu išplauksiu aplink pasaulį.

Pirmiausia išvyksime į Kiniją ir Japoniją, paskui — į Kanadą ir Panamą. Į Antverpeną grįšiu tik po 6 mėnesių.

Užteks šiam kartui. Vėliau — daugiau.

Draugiškai spaudžiu ranką.
Draugas Kostas.

Elektrotechnika kariuomenėje.

Kariuomenė be drausmės neįmanoma, juo labiau be technikos. Technika yra organinė kiekvienos moderninės kariuomenės dalis ir ji turi būti tinkamoje aukštumoje.

Suprantama, kad ne kiekviena valstybė sugeba įvesti naujausius išradimus karo technikos srityje, ypač mažesnės valstybės, nes tam reikia didžiausių lėšų. Tačiau kiekvienos kariuomenės pareiga yra bent susipažinti su tais išradimais.

Elektrotechnika, kaip moderninė technikos šaka, praskynė sau kelią ir karo srityje. Čia, kaip ir kasdieniame gyvenime, elektrotechnika plačiausiai pritaikoma. Galima drąsiai tvirtinti, kad be jos apsieiti jokiū būdu negalima.

Pradedant paprasčiausiu elektros elementu ir baigiant moderniausiu — radio įtaisymu, mes matome, kad jie kariuomenėj be galo reikalingi.

Telefonas, telegrafas, prožektoriai, elektrinis sprogstamųjų medžiagų uždegimas, vielos kliūčių užtaisymas aukštos įtempo srove ir radio visiems gerai žinomi ir didžiajame kare visa tat turėjo nemaža reikšmės.

Visiems jau yra žinoma, kad telefonas ir telegrafas nėra patikimos ryšių priemonės.

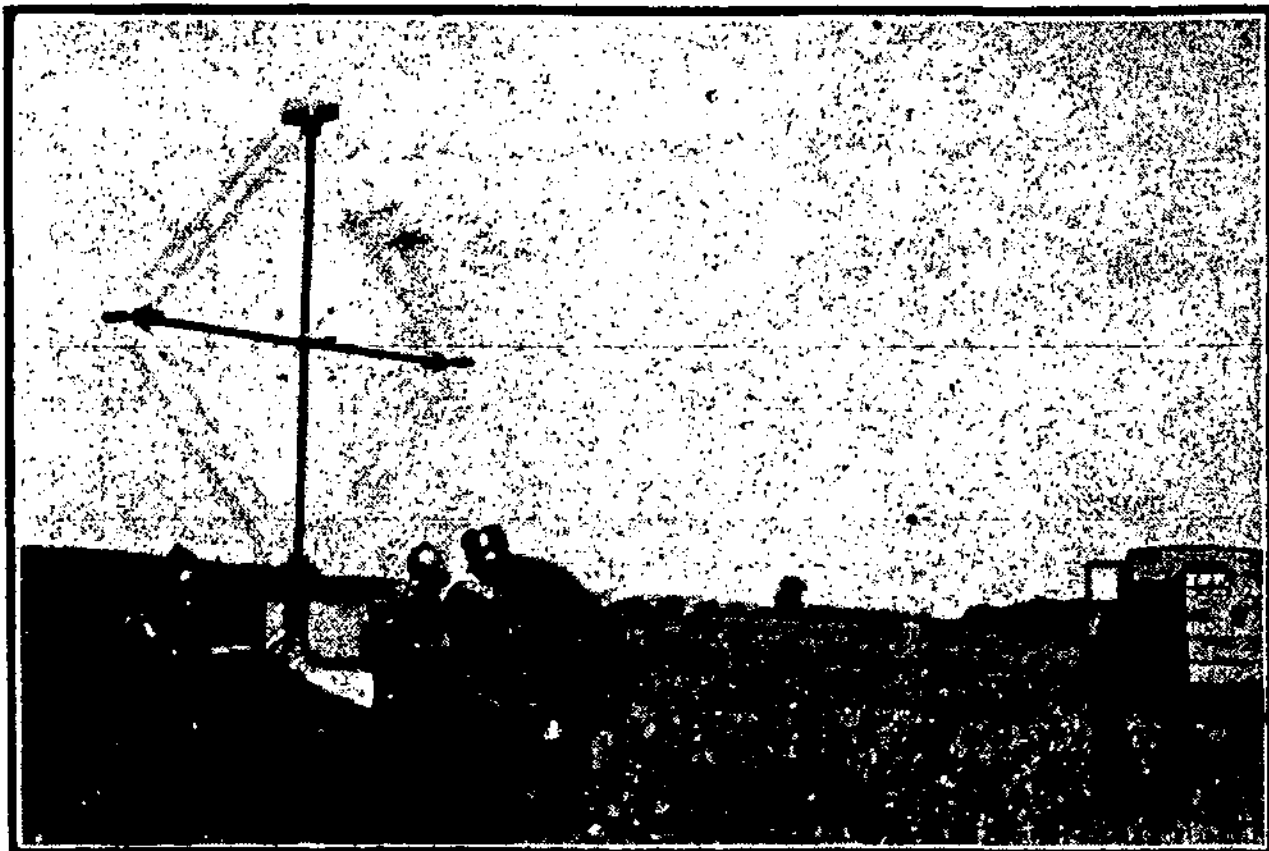
Prožektorius ir toliau bus signalizacijos, karo lauko ir operacijos apšvietimo priemonė.

Elektrinis uždegimas daromas paprastu galvaniniu elementu trumpu abiejų polių sujungimu bomboje arba minoje. Iš kylančios trumpu sujungimu kibirkšties bomba užsidega ir sprogs. Tai praktikuojama mažuose ir dideliuose tarpuose.

Sakysim, iškilmingame Panamos perkaso atidaryme dinamitas buvo išsprogdintas mygtuku, kuris buvo Vašingtone. Tas sujungimas buvo atliktas per telegrafo vielas.

Vielos kliūčių užtaisymas aukštos įtempo srove

buvo daugiausia vokiečių vartojamas. Vokiečiai pirmi vartojo tą priemonę rytų ir vakarų frontuose. Ta priemonė kritikuojama todėl, kad ji pavojinga ir saviesiems: ir savųjų, palietus įelektrintas vielas, mirtis nepasigailės. Be to, tam tikrų mašinų įtaisymas labai brangus ir galimas tik tokiose vietose, kur netoli veikia elektros stotis arba kur kariuomenė stovi ilgą laiką.

Radio pratimai lauke.

Radio tuo tarpu vartojamas tiktai kaip ryšių priemonė. Jis, kaip naujas išradimas, turi nemažai naujai gimusių klaidų. Ateityje, žinoma, radio bus ne tik ryšių priemonė. Jau ir dabar mėginama jį vartoti kitose srityse.

Radio neturi daugelio telefono ir telegrafo klaidų. Jo įtaisymas daug lengvesnis: pastatai antena ir turi priimtuvą. Nors tam darbui reikalingas specialistas, bet užtat esi apgintas nuo vielių sugadinimo. Žinoma, kad pasikalbėjimus per radio gali klausyti ir kitos radio stotys, kad ir prieš, bet stočių įtaisymo lengvumas turi be galo didelės reikšmės; juk pasikalbėjimai vedami tam tikra, tik keliems žmonėms suprantama kalba. Karo reikalais priimtuvams vartojamos rėminės antenos.

Kiekviena valstybė, turinti nedidelę kariuomenę, turi stengtis kiek galėdama tobulinti ją technikos srityje, nes ateities kare technika ir chemija turės didelės reikšmės.

G. Kalkas.

Iš mano dienoraščio.

Kartą mūsų vadas pasakė:

„Šautuvas — antra kareivio dūša“... Toks pasakymas mums atrodė daugiau linksmas, kaip rimtas. Ir jei ne Baltraus nelaimė, tai kažin ar būtumėm pakeitę savo nuomonę.

Atsitiko šitaip. Praėjusių metų manevruose mūsų dalis apsistojo Neronių dvare.

Vidurnaktį, paties įmygių metu, išgirdome:

„Pavojus! Kelkit! Kelkit! Pavojus!“...

Pro langą skleidė raudoni liepsnos liežuviai. Man pasirodė, kad dega mūsų kambarys.

„Dega, dega! Dega čia pat!“ šnibždėjo rengdamies kareiviai.

Susikuprinę išdūmėme laukan. Čia pamatėme, kad nėra jokio pavojaus. Kiek toliau baigė degti šiaudų kūgis ir ugnis jau blėso...

Rytą sužinojome tokią istoriją. Pasirodo, kad kūgį uždegė antros pamainos patrulis Baltrus. Atsigulė su degančia „bankrutka“ į šiaudus ir ten užmigo. Iš dantų iškritusi „bankrutka“ pasiekė šiaudus, kurie bematant suliepsnojo.

Baltrus nepabudo. Tik tada, kai liepsna ėmė laižyti jam skruostus, šoko ir pasislėpė dvaro sode. Likęs kūgyje šautuvas sudegė...

Ir štai. Šiandieną buvome liudytojais Baltraus byloje. Vargšas Baltrelis. Jis teisinis, mykčiojo, ašarojo. Gynės nieko nepamenas, nieko nežinąs.

Bet teismas nejuokauja. Už tai, kad pasišalino iš patruliuojamos vietos, uždegė šiaudų kūgį ir pražudė šautuvą — teismas pasmerkė Baltrų šešeriais metais sunkiųjų darbų kalėjimo. Be to, atėmė visas teises (Baudžiamojo Statuto 28, 29 ir 30 str. pasekmės), kario vardą, išmetė iš kariuomenės tarpo.

Baltrus apsiverkė. Dviejų sargybinių lydymas nuėjo į kalėjimą.

„Teisingai sakė vadas“, eidami iš teismo kartojome.

Grįžome į kuopą. Eilinis Kaziulis kreipiasi į viršilą:

— Tamsta, viršila, galima paklausti?

— Galima.

— Ką tai reiškia — atimti visas teises?

— Atimti teises, — prabilo viršila: vadinas, atimti iš žmogaus sielą ir palikti jam tą, ką turi lėlės. Toks beteisis žmogus negali valdyti turtą; negali parduoti, pirkti, nuomoti. Taip pat jis neturi teisės dalyvauti jokiose draugijose, būti renkamas arba kitus rinkti. Jis neturi balso, kad ir didžiausią burną turėtų. Jis negauna menkiausios tarnybos, kad ir aukščiausius mokslus būtų išėjęs. Bet kas dar svarbu, kad toks žmogus negali vesti, arba jei mergaitė tekėti, — baigė viršila.

Eilinis Kaziulis tik užsimerkė. Ant jo kaktos išsoko du dideli prakaito karoliai.

O grandinis Derva, stipriai suspaudęs šautuvą, pusbalsiai prakošė:

„Geriau netekti gyvybės, ne šautuvą pražudyti.“

Lionis Ska-kas.

Ir Amerikos lietuviai rūpinasi tinkamai Vytautą Didįjį paminėti.

Jau buvome rašę, kad ir Amerikos lietuviai uoliai ruošiasi Vytauto sukaktuves minėti. Iš jų spaudos macyti, kad jie išleido tam tikslui ženklelius. Tie ženkleliai yra panašūs į pašto ženklus su Vytauto Didžiojo paveikslu ir kitais gražiais piešiniais. Ženkliai trijų spalvų: geltoni, žali ir raudoni. Šiuos ženklelius lipdys prie siunčiamų laiškų.

Amerikos lietuvių laikraščiai rašo, kad Vytauto Did. sukaktuvių minėjimą galės pamatyti ne tik Amerika, bet ir Europa ir Azija. Už ženklelius gautas pelnas bus skiriamas Vilniaus vadavimo reikalams.

Minimus ženklelius išleido Amerikos lietuvių politinio izdo komitetas.

Birželio 1 d. New Yorke surengė didelę šventę Vytautui paminėti. Dainavo 9 sujungti lietuvių chorai su 500 dainininkų. Tai buvo pirmoji lietuvių dainų šventė Amerikoje. Vadovavo komp. J. Žilevičius.

Ir mes žygiuojam!

1.

Kai mus valdė rusų caras
 Ir žiaurus dvigalvis aras,
 Baisų jungą, sunkią naštą
 Amžiais nešė mūsų kraštas.
 Anei rašto, anei žodžio
 Neturėjo mūsų sodžius,
 Tik didesnis valsčiaus miestas
 Buvo truputį apšviestas.
 Rusų „škaly“ nieks nemėgo,
 Ir visi į šalį bėgo,
 Nes tenai — trauk juos para-
 liai —
 Vien tik rusų kalbą kalė.
 O už mūsų tėvų kalbą
 Su „bizūnais“ smarkiai skalbė
 Puikiai jautė „kožnas“ vaikas,
 Koks sunkus tai buvo laikas.

2.

O dabar laisvoj gadynėj,
 Nepriklausomoj tėvynėj, —
 „Kožnas vaikas“, kiek tik nori,
 Skaito savo lementorių.
 Sodžiuoj, ar dvare, ar mieste,
 Kas tik nori, gali šviestis,
 Nes visur yra mokyklos,
 Kursai, paskaitos, skaityklos.
 Abėcėlės, mokslo knygos
 Šiais laikais, kaip grybai pigios.
 Laikraščiai, rimti žurnalai
 „Kožnoj“ pirkioj gul' ant
 stalo
 Ir viskas, kas dabar sava,
 Mums labai brangiai kainavo:
 Kolei laisvę iškovojom,
 Daug kilnių aukų paklojom!

3.

Laisvas žodis,
 Laisvas raštas,
 Nes tėvynė mūsų laisva.
 Nors ir laisvas
 Mūsų kraštas,
 Bet priešų „pekla“ gyva!
 Piktas priešas
 Pulti rengias
 Iš visokių pašalių,
 Kad apgintum
 Laisvę brangią,
 Reikia daug karių šaulių!
 Jei visi
 Mylėsime ginklą,
 Jei, kas gyvas, bus šaulys,
 Prieš baisiausią

Priešo tinklą
 Išlaikys laisva šalis.
 Jei kiekvienas,
 Kas tik gali,
 Kai reikės, drąsiai kovos,
 Mylimoji
 Mūs šalelė
 Amžinai laisva gyvuos.

Kaip pipirai,
 Su suaugusiais išvien,
 Laiko koją,
 Ir žygiuoja
 Ir dainuoja visą dien'
 6.
 Mūs visi priešai
 Supykę —

Paystrio pradžios mokyklos jaunujų šaulių „Gedimino“ būrio sportininkai. Vienuj sėdi būrio globėjas mokyt. P. Daukas

4.

Už visų
 Mokyklų durų
 Auga stiprūs šaulių būriai.
 Su moksleiviais,
 Su jaunuoliais
 Karo mokslas žengia šuoliais!
 Mes žygiuojam
 Sau dainuojam
 Ir su priešu lenktyniuojam.
 Mūs jaunoms
 Šaulių rinktinėms
 Į sveikatą tos lenktynės!

5.

Trū-trū-trū!..
 Tra-tra-ra!..
 Šiandie kėlėm su aušra.
 Žengte marš!
 Laikyti koją!
 Jau bugninis „turavoja“.
 Viens ir du!
 Viens ir du!
 Nėr moksleivių palaidų.
 Tai rikiuotė
 Mes pamėgom —
 Einam pėsti, bėgte bėgam.
 Iš krūtinių
 Mūs jaunų
 Plaukia daug gražių dainų.
 Net mažyliai,

Mes nuo jų,
 Neatsilikę!
 Kai ties Vilnium
 Susitiksim,
 Juos pralenksim.
 Nebaisi
 Jauniems kova —
 Šuoliais žengia
 Lietuva!

7.

Šiandien linksmos.
 Mano dainos,
 Nes šaulių
 Daugėja eilės.
 Ir kiekvienas
 Mūs moksleivis
 Skaito „Kari“,
 Kaip kareivis.
 Storas, plonas,
 Aukštas, žemas
 Karo mokslą
 Gražiai semias.
 .. Ar tai drūtas,
 Ar tai menkas
 Nusimano
 Apie tankus,
 Moka skambia
 Karo dainą
 Ir dailiai
 Rikiuotėj eina.

Tad valio!
Jauni moksleiviai:
Bus iš jūs
Geri kareiviai!
Kas moksleivis —
Vis karys!

Viens-du-trys!
Viens-du-trys!
Seni „čėsai“
Nebegriš!
Viens-du-trys!
Viens-du-trys!

Mūs šalelė
Lietuva,
Amžinai gyvuos
Laisva!

*Jonas Martynėlis —
Misinginis Momonėlis.*

Dar dėl kariškos literatūros reikalingumo mokykloms.

Kolega mok. J. Sluoksnaitis „Kario“ 19 nr. iškėlė be galo gražią ir įdomią mintį. Aš manau, kad ne tik kiekvienas mokytojas su šia mintimi sutiks, bet kolegą pasveikins ir padės šią mintį realizuoti. Mums jaunosios tėvynės mokytojams, kurių ir yra didžiausias tikslas tautiškai išauklėti mūsų jaunomenę, ši iškelta mintis yra sveikintina. Aš nekalbėsiu kodėl, nes kiekvienas eilinis pilietis tą gerai žino ir supranta.

Aš papasakosiu kolegoms, kaip aš pats, mažas būdamas, skaitydamas karo nuotykius, žiūrėdamas kariškus paveikslus ir mokydamasis panašių eilių, visa tai pergyvenau.

Dar buvau visai mažutis, prieš didįjį karą, bet labai gerai atsimenu 1912 m. 300 metų Romanovo giminės ir Napoleono žygio į Rusiją sukaktuves. Per šias sukaktuves Druskininkų pradž. mokykloms išdalino be galo daug įvairiausių apie karą brošiūrų. Aš gavau tris, kurių geriausiai atsimenu turinį ir paveikslus, tai Napoleono žygio į Rusiją aprašymą. Man ši knygutė be galo patiko. Aš kiekvieną vakarą, žiūrėdamas paveikslus, kelis kartus ją perversdavau. Atsigulęs aš ilgai negalėdavau užmigti. Aš matydavau Suvorovą, Kutuzovą ir tą ilgąjį Barklai - de-Tolį, kuriuo rusai nepasitikėjo. Ir šiandien, rodos, jau po tiek daug metų, bet tie karo paveikslai neišnyksta. Dabar dar galėčiau nupiešti žiūrintį į Borodino kautynes Kutuzovą ir degančią Maskvą su Napoleonu. Be to, dar turiu pabrėžti, kad iš visų pasakėčių ir eilučių atsimenu tik dvi, būtent Lermontovo „Borodino“ ir Krylovo „Ščiuka i kot“. Čia Lermontovas be galo gražiai vaizduoja Borodino kautynes, o Krylovas dar gražiau pašiepia nevykusį Napoleonui kelio pastojimą prie Beržūnos, kur vienas Juodosios jūros admirolas, pastojęs kelią, pats liko sumuštas.

Per didįjį karą, kai vokiečiai, sumušę rusus, žygiavo dešiniąja Nemuno puse, išėjęs ant Nemuno kranto žiūrėjau, kur krenta vokiečių granatos. O kai rusai vijo vokiečius, tai su kitu berniuku vedžiau kelis kilometrus per mišką rusų kareivius, rodydamas jiems kelią, kur gali būti vokiečių. Aš čia norėjau pamatyti „Borodino“ mūšį.

Manau, kad kolegoms, kuriems gal ir neteko taip pergyventi, galėsit įsivaizduoti, kiek veikia karo aprašymai ir paveikslai jaunųjų sielas.

Labai teisingai kolega Sluoksnaitis pastebi, kad mūsų jaunimas „ėste ėda“ visokius „Rygos šlamštus“. Labai prašoma, kad mūsų mokyklose būtų kiekvienas leidinys, kuriame šiek tiek rašoma apie mūsų kovas, mūsų kariuomenę ir šaulius. Be to, reikalinga karo paveikslų. Reikalinga, kad kiekvienoje mokykloje būtų 1-mojo pulko vado A. Juozapavičiaus, P. Lukšio ir Pr. Eimučio paveikslai. Niekai visas istorijų mokymas, jei mes neturėsime papildyti siaurų isto-

rijos žinių geromis knygomis ir karo paveikslais.

Būtų gera, kad visi knygų autoriai, pradžios mokykloms skiriamose skaitymų knygoje, nors ir pirmajam skyriui, idėtų karo skyrelį, žinoma, su paveikslais.

Aš manau, kad yra daug mokytojų, kuriems teko 1919 — 1920 m. matyti Dauguvos krantus, ties Šiauliais ir Radviliškiu kovoti su bermontininkais ir per Širvintą plukdyti Želigovskį. Todėl, kolegos, kiek kas atmename, kiek galime rašykime!

Mok. J. Karlavičius.

Šaudymo pratimai.

Gegužės mėn. 17 d. Mažeikių miesto, moksleivių ir Tirkšlių šaulių būriai, vadovaujant rinktinės vadui vyr. leit. Mažyliui, Ventos šaudykloje atliko šaudymo pratimus kovos šoviniais; dalyvavo ir moterys šaulės. Be šaudymo kovos šoviniais iš šautuvų, buvo šaudoma savais šoviniais iš revolverių. Moterys šaudė šratais ir iš revolverių. Šaudymo rezultatai vidutiniški.

Mažeikių šaulių būrio šauliai šauda iš revolverių.
Gaubio foto.

Pasižiūrėti šaudymo pratimų buvo atvykę: Mažeikių apskr. komendantas, apskrities viršininkas, policijos vadai ir kt.

Šaudymams pasibaigus, rinktinės vadai šauliams trumpai paaiškino apie sprogstamąsias medžiagas, jų veikimą, parodė keletą jų pavyzdžių ir pademonstravo granatos sprogdinimą, išsprogdinant didžiulį kelmą. Kelmo vietoje liko didoka duobė, o jo dalys aukštai išlėkė į padebesius.

Paulius Gaubys.

Jeigu sąžinės apyskaita blogai atrodo, tuomet ir galvoj drumsta.

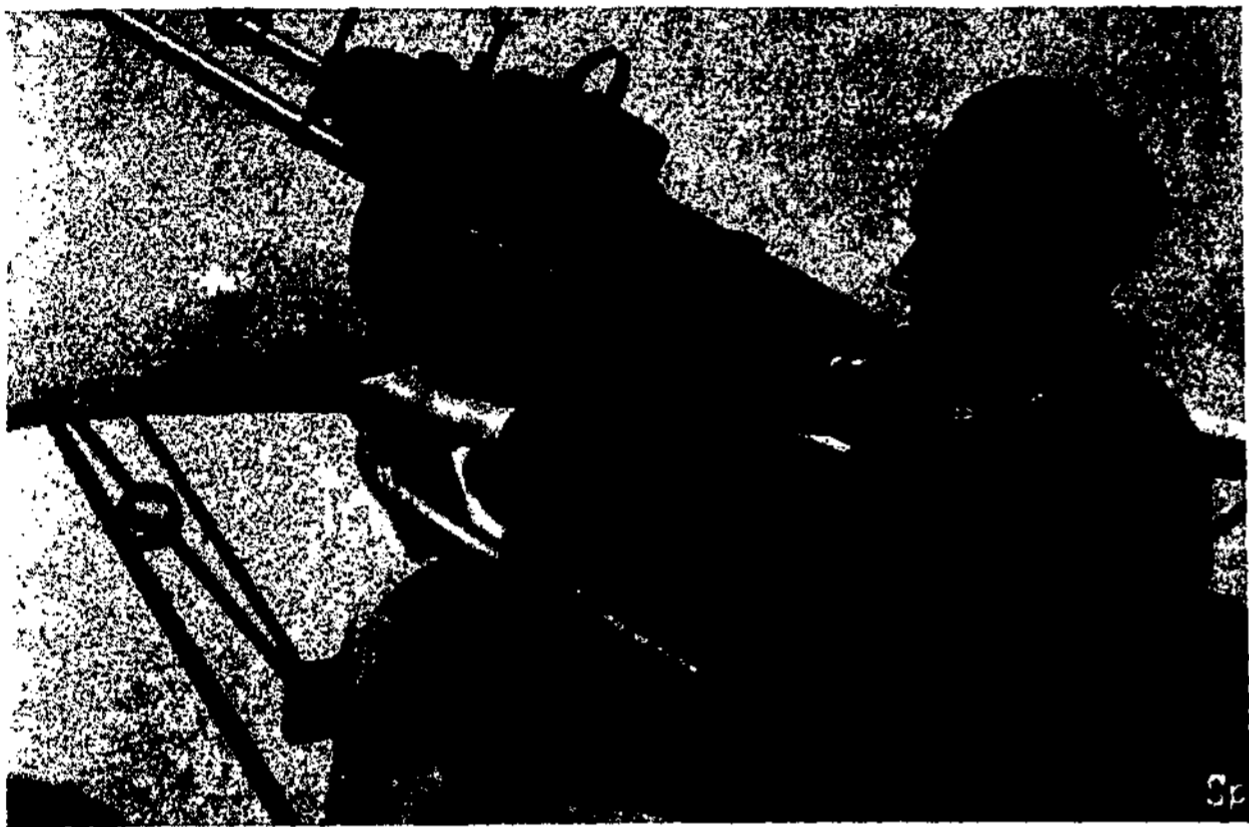
Vienas iš daugelio nuotykių.

(Oro žvalgo pasipasakojimas).

Mūsų oro žvalgomasis būrys stovėjo netoli vingiuotosios Berzunos krantų, ties Krėvos miesteliu.

Buvo gražus 1917 m. rugpiūčio m. 25 d. rytas, oro skaidrumas pranašavo gerą dirvą sekimui, pūtė nesmarkus šiaurvakaris. Kaip artileristas — sekėjas, aš įlipau į parištą po aerostatu krepšį ir paprasčiau mane aukštokai iškelti.

Pasiekęs 580 metrų aukščio ir geriausiai nusiteikęs, stropiai pradėjau žiūrėti į savo 18-kos kartinį žiūroną; šiaurvakarinis vėjelis šiek tiek trukdė sekimą.

Kulkosvaidžiai mūsų lėktuvuose, su kuriais puolamas priešas.

Nespėjau nė 10 minučių pakaboti ore, kai telefonu iš apačios man pranešė: „Aerostato link iš šiaur-vakarų skrenda vokiečių lėktuvas“. Telefonas nustojo veikti, aš tuojau pajutau lengvutį mano krepšio slinkimą žemyn ir išgirdau pradėjusio veikti velenėlio bildesį. Mane kiek nustebino, kad iš apačios net nepaklausė, kaip paprastai, ar galima traukti aerostatas žemyn. Aš pamaniau, lėktuvas, tur būt, jau netoli, tuoj savo žiūroną pakabinau ant krepšio krašto, pamėginau, ar kartais neatsipalaidavo pririštas mano nugaroj parašius, paėmiau į rankas Luiso šautuvą — kulkosvaidį ir, paruošęs jį, pasiryžau lėktuvą sutikti ugnimi. Tačiau niekaip negalėjau išžiūrėti atskrendantį iš šiaurės - vakarų lėktuvą. Tolumoje mačiau sprogtančių mūsų šrapnelių dūmus, jau net pradėjau abejoti dėl lėktuvo.

Mano akys raižė erdvę, tik staiga iš dešinės išgirdau, visai arti, nelaimę nešanti lėktuvo motoro urzgesį. Tik suskubau pasisukti dešinėn ir permeti į tą pat pusę kulkosvaidį, kai pamačiau krintantį į mane 45° kampu lėktuvą. Jo paviršius saulės spindulių šviesoje gražiai spindėjo. Tuo pat laiku išgirdau kulkosvaidžio tarškėjimą ir pamačiau lekiančių į mane kulky dūminius pėdsakus. Negaišdamas nė vienos minutės, pradėjau šaudyti iš savo Luiso į lėktuvą.

Saulės spindesys pašėlusiai spigino į akis. Man jau beveik atrodė, kad puolęs mane lėktuvas nesuskubs išsiplėsti į aukštį, trenks į mano aerostatą ir mes abu degančiu kamuoliu, kaip akmuo, krisime į žemę.

Bet tą pat akimirksnį lėktuvas dingo viršuj aerostato; aš kulkosvaidį pastačiau į krepšio kampą ir vos tik pažvelgiau į aerostatą, ar nematyti dūmų, ar nedega kartais, kai pajutau, kad krepšys staigiu judesiu eina žemyn.

Viskas paaiškėjo: aerostatas dega ir nustojęs didelio kiekio savo dujų krinta (nors nei dūmų, nei liepsnos nemačiau, visa tai nuo manęs dengė apatinė aerostato dalis). Ilgai galvoti nebuvo laiko: paskutinis mano numeris išsigelbėti nuo tikros mirties beliko šokti su parašiotu. Aš atsistočiau ant krepšio briaunos ir, patikrinęs, ar neužsikabino kur mano parašius, padariau ore žingsnį ir šokau į bedugnę.

Aš pajutau, kad baisiu greitumu krintu; mano rūbus vėjas plėšė viršun. Dar žybterėjo mano sąmonėj mintis, argi parašius neišsiskės, ir man lemta, pasiekus žemę, pavirsti į beformį mėsos gabalą. Bet jau tuo pačiu momentu išgirdau išsiskėtusio šilkinio parašiuoto šlamesį ir pajutau staigų truktelėjimą viršun, dėl kritimo sulėtėjimo.

Pažvelgęs aukštyn pamačiau virš savęs mėlyname dangaus fone gražų išsiskėtusį parašiotą, pamažu leidžiantį mane žemyn.

Tik vėl atsirado baimė, kaip pamačiau, kad mane veja degas aerostatas. Juodi dūmai ir raudoni ugnies liežuviai smarkiai krito į mane. Aš pamaniau, argi likimas man leido gelbėtis parašiotu tik todėl, kad vėl palaidotų degančio aerostato liepsnoje.

Vis dėlto man nebuvo lemta žūti. Šiaur-vakaris vėjas, kuris sekimo metu man trukdė, dabar nunešė mano parašiotą į šalį ir visa degančioji aerostato masė numarmėjo pro mane žemyn.

Aš pajutau begalinį džiaugsmą. Jaučiausi, kaip į septintą dangų patekęs, o parašius tuo tarpu pamažu artėjo prie žemės. Pažvelgęs apačion pamačiau, kad man teks nutūpti pelkėje į nešvarų parudavusį vandenį. Kad tik nepaskėsčiau, dingtelėjo mintis, tačiau tuoj nusiraminau, nes pamačiau arklį braidžiojantį vandenyje, vadinas, dugnas tvirtas.

60 metrų aukštumoje mane pradėjo sukti apie statmeną ašį. Dėl geroko greičio pavėjui tas pranašavo ne labai malonų siurprizą, nes jei pasiekęs žemę atsidurčiau nugara į judėjimo kryptį, tai gana stiprokai tektų trenkti savąja nugara į žemę. Bet ir čia man pasisekė. Mano kojos iki kelių įsmuko į purvą, kai tik tuo laiku, kada mano nugara buvo pasisukusi į vėją. Pasiekęs žemę, niekaip negalėjau atkabinti parašiuoto diržų, ir mano parašius, vėjo nešamas, lėkė pelkės paviršiumi, kartu traukdamas ir mane. Bandžiau įsikabinti į pasitaikančius krūmus, bet viskasėjo niekais, aš tik draskiau sau rankas. Laiku atbėgo kareivis ir įsikibęs bandė sulaikyti, ir tik atbėgus į pagalbą kitam, mes trise įstengėm sustabdyti parašiotą.

Aš atsistočiau visas šlapias ir susipurvinęs be kepurės, kuri, matyt, nukrito šokant iš aerostato.

Tačiau šiuos mano nemalonumus nustelbė išvidinis džiaugsmo jausmas: „aš išgelbėtas“.

Mūsų drama kariams ir visuomenei.

Dramos režisierius p. Dauguvietis vienoj savo prakalbų reikšmingai pasakė: „Valstybės teatras tolygiai remiamas ir palaikomas visos Lietuvos — tiek centro, tiek provincijos. Tačiau Kaunas tuo laimingesnis, kad jis visada gali naudotis teatro vaidinimais, o provincija kada-ne-kada.“

Šiais didžiausio ir garbingiausio mūsų praeities valstybės vyro Vytauto Didžiojo jubiliejiniais metais neturi likti užmiršta ir provincija“.

Iš tikro, provincija taip pat nori turėti savo miestuose šventę. To nori ne tik provincijos visuomenė, bet ir provincijos įguly kariuomenės dalys. Tiek kariuomenė, tiek provincijos visuomenė negali per visas jubiliejinės šventes suplaukti į Kauną. Čia jau reikalinga, kad Kaunas glaudžiai sutaptų su provincija.

Todėl sveikintinas ir tikrai garbingas mūsų dramų pasiryžimas savo gastrolėmis aplankyti kiek galint provinciją ir kariuomenės įgulas ir tuo padėti visiems kuo iškilmingiau paminėti šių metų jubiliejų.

Prie to svarbaus ir reikšmingo darbo bei sumanymo nemaža yra prisidėjusi mūsų kariuomenės vadovybė. Buvo norėta ir stengtasi, kad šiais metais mūsų kareiviai vaizdžiai savo akimis galėtų pamatyti istorinių scenų iš anų garbingų Vytauto Didžiojo laikų.

Tam tikslui buvo pasirinkta garsaus mūsų poeto Maironio istorinė drama „Kęstučio mirtis“, arba (paties autoriaus naujai pavadinta) „Vytauto išgelbėjimas“. Speciališkai provincijos scenai tą veiklą paruošė režisierius Dauguvietis. Gastrolėse jo pavaduotojas bus (režisieriaus padėjėjas) J. Vizgirda.

Nustatytas bus toks maršrutas:

Birželio mėn. 2 d. pirmadienį — Jonavoje, 3 d. antradienį — Ukmergėje, 4 d. trečiadienį — Ukmergėje, 5 d. ketvirtadienį — Utenoje, 6 d. penktadienį — Zarasuose, 7 d. šeštadienį — Rokiškyje, 8 d. sekmadienį — Panevėžyje, 9 d. pirmadienį — Panevėžyje, 10 d. antradienį — Radviliškyje, 11 d. trečiadienį — Šiauliuose, 12 d. ketvirtadienį — Šiauliuose (dieną kar.), 13 d. penktadienį — Mažeikiuose, 14 d. šeštadienį — Telšiuose, 15 d. sekmadienį — Kėdainiuose, 16 d. pirmadienį — Kėdainiuose (dieną kar.), 17 d. antradienį — Raseiniuose.

Šių iškilmingų gastrolių teatro kelionės išlaidoms ministeris pirmininkas p. J. Tubelis paskyrė tam tikras lėšas, o krašto apsaugos ministerija parūpina susisiekimo priemones (plentais ir vieškeliais) artistams ir teatro reikmenims. Visur spektaklių metu groš karo dudų orkestras.

Šiose gastrolėse dalyvauja šie valstybės dramų artistai: p-lės — P. Pinkauskaitė, E. Bindokaitė, L. Rutkauskaitė; p. p. J. Laucius, A. Kupstas, K. Jurašūnas, V. Fedotas-Sipavičius, N. Radzevičius, A. Mackevičius, S. Petraitis, R. Krameris, V. Dineika, S. Merčaitis.

Nors dabar (nuo birželio mėn. 1 dienos) valstybės teatro artistams prasidėjo atostogos, tačiau jie aukoja savo laiką šiam kilniam darbui ir žygiui. Visa tai, be abejo, rimtai įvertina vyriausybė ir visuomenė. Tatoi labai aiškiai parodė iškilmingasis artistų palydėjimas birželio 2 d. Teatro sode ir Laisvės Alėjoje apie 11 val. susirinko didžiausia žmonių minia. Čia

linksmi rikiavosi išvykstantieji, rinkosi kariuomenės ir šaulių sąjungos atstovai, spietėsi visa teatro šeima, zujo fotografai ir švytriavo savo dudomis 1 gusarų pulko orkestras.

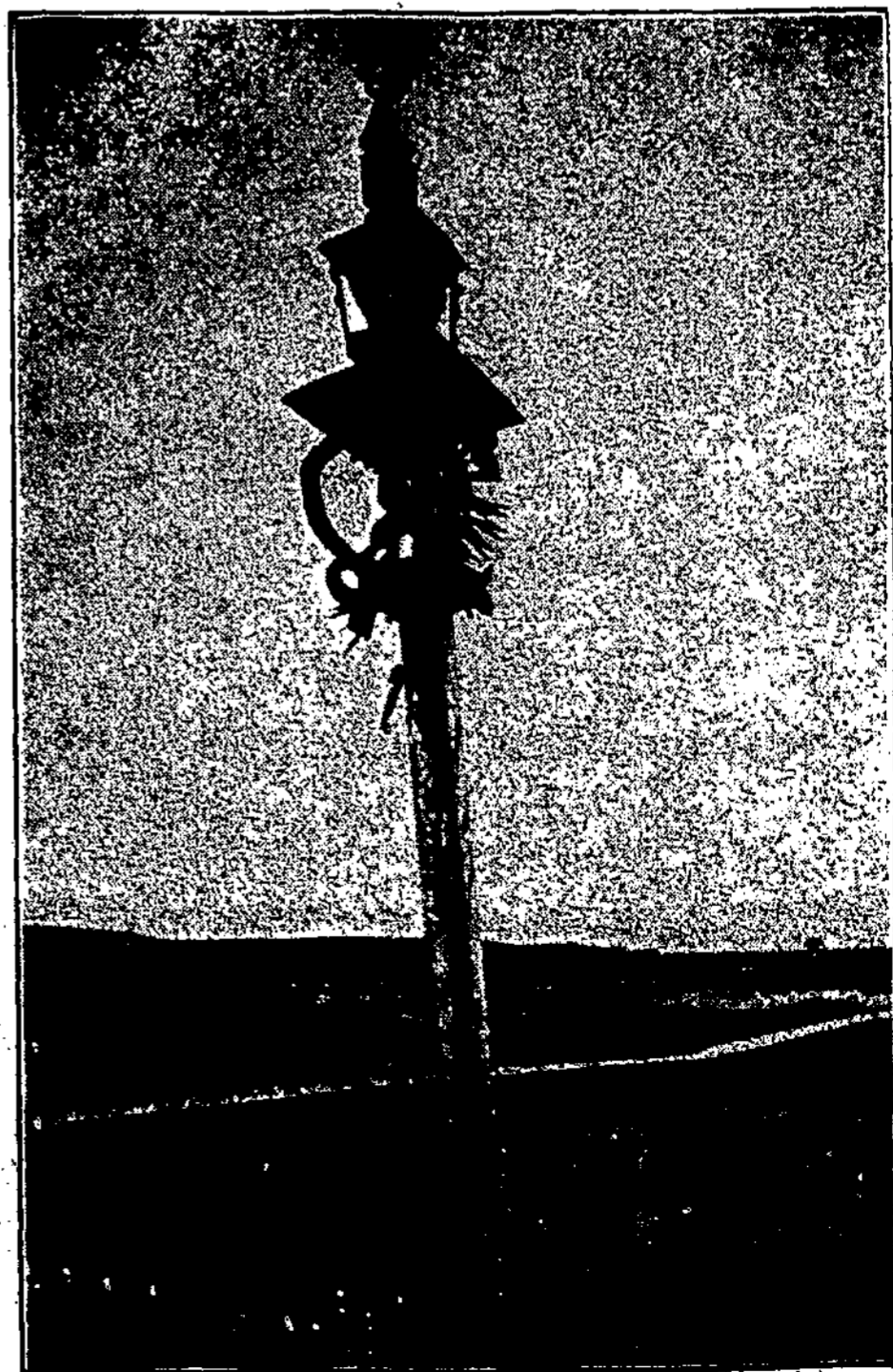
Netrukus atvyko švietimo ministeris. Orkestras sugrojo iškilmių maršą, teatro direktorius p. A. Oleka-Žilinskis pasitiko raportu. Švietimo ministeris, palydėdamas artistus, savo kalboje trumpai priminė kilnų teatro uždavinį ir įteikė jo direktoriui vėliavą, kuri buvo perduota p. Dauguviečiui, kaip vyriausiam provincijos gastrolių vadovui.

Krašto apsaugos ministerio vardu prabilo spaudos ir švietimo skyriaus viršininkas pulk. ltn. Ša-rauskas. Jis prasmingai pabrėžė mūsų teatro kultūrinį vaidmenį, kurį jis atlieka, dažnai suvaidindamas mūsų kariams įdomesnių veikalų. Tuo labiau dabar galės pasidžiaugti tolimesnių įguly dalys šiomis iškilmingomis valstybės dramų gastrolėmis ir statomu veikalu.

Šaulių sąjungos pirmininkas p. Žmuidzinavičius džiaugėsi dėl provincijos šaulių, kurie taip pat turės progos apsilankyti į spektaklius ir pajusti Vytauto Didžiojo dvasią. Baigdamas jis priminė, kad gražiausias mūsų tautos taurumo ir skaistumo simbolis yra rūta. Todėl po jo žodžių visiems išvykstantiems artistams dvi šaulės prisegė gražių rūtų šakeles.

Giliai susijaudinęs ir tikrai pakeičta dvasia visų artistų vardu atsakė p. Dauguvietis, pasižadėdamas šimteriopai atsimokėti ir neapvilti to pasitikėjimo ir palankumo teatrui.

Tą pačią dieną 7 val. vakaro Jonavoje, pradėdamas pirmąjį iškilmingą spektaklį, tikrai parodė teatrą, kad jis garbingai atliks savo žygį, o jonaviečiai, taip nuoširdžiai ir iškilmingai sutikę, aiškiai parodė, kaip mūsų provincijos miestai išsiilgę laukia tokių vaidinimų ir moka tinkamai įvertinti.

Iš mūs provincijos vaizdų, kokių dažnai sutiksi Lietuvos pakelėse.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

1 g. D. L. E. K. J. R. pulkas.

Ginklo kolegų teatro spektaklis. Gegužės 28 d. šaulių teatro trupė suruošė spektaklį. Suvaidino 3 dalykus: 1. „Pypkė“ Smolensko vieno veiksmo komedija, 2. „Amerika pirtyje“ 3-jų veiksmų komedija, Keturakio ir, 3. „Rami vietelė“, sekant Pivošą inscenizavo K. Jurašūnas.

Vaidinimas puikiai pavyko. Visi artistai gerai supranta, ką jie daro ir kaip. Toks jaunas teatras, beveik visi mėgėjai, bet vaidina labai gražiai.

Šaulių teatras gali drąsiai pakelti galvas iš p̄o Laisvės alėjos liepų ir tarti saulei: mes pasiilgom scenos burty. Jau atversta toji burty knyga. Reikia skaityt. Sekasi ir skaitymas. Mėgėjai, visi darbais apsikrovę, vagia savo brangias valandas ir aukoja scenai. Aš dabar žinau, kodėl jie taip greit ir skaisčiai žengia kilniu scenos meno keliu. Jie žino, už kokią kainą, be jokio atlyginimo visa tai perka.

Teatro priešakyje stovi energingas K. Jurašūnas ir neuilstomas darbuotojas kpt. Gedmantas.

Mes, radviliečiai, širdingai dėkojame už tokį kilnų ir malonų darbą. Su ginklo kolegomis taip miela susitikti. Mes ilgai minėsime gražų vaidinimą. Ak būna valandų, kurios ilgai neišdyla.

L. D.

dinimais, beveik kas dvi savaiti. Vienas vakaras buvo suruoštas mieste miesto publikai.

Vakarėliai. Gegužės 17 d. pulko scenos mėgėjų kuopelė Marijampolės mieste, Bialablockio salėje, surengė vakarą. Vaidinta dvi komedijos: „Nepasisekė debiutas“ — 4 veik. ir „Paliepus knarkia“ — 1 veik. Vaidinimas pavyko visai gerai. Publika, kuri išimtinai tik iš piliečių, buvo visai patenkinta. Vėliau buvo šokiai, grojant pulko dudų orkestrui. Publikos prisirinko pilnutėlė sale. Pelnas paskirtas kareivių švietimo naudai.

Gegužės 24 d. pulko kareivių rūmų salėje naujokams suvaidinta: „Pirmasis degtindaris“ — 6 veik. komedija ir „Barzdaskutis“ — 1 veik. juokai. Čia daug artistams padėjo visai gerai pritaikintos dekoracijos, kurias pulkas šiomet įsitaisė. Naujokai vakarėliu patenkinti.

B.

1 p̄st. D. L. K. Gedimino pulkas.

Gegužės mėn. 25 d. miesto sode pulko griežikų komanda surengė gegužinę. Tai buvo pirmoji gegužinė Ukmergėje. Publikos prisirinko pilnutėlis sodas, o aplinkui pilni šali-gatviai vaikštinėjo žmonių ir klausėsi orkestro. Šokiai ir žaidimai užtruko iki 24 val.

Naujokų mokymas Ukmergės įguloj.

Andrikonio foto.

9 p. L. K. Vytenio pulkas.

Scenos mėgėjų kuopelė. Pulkas turi neblogą artistų-mėgėjų kuopelę, kuri šiomet ypač daug dirba. Kuopelę sudaro daugiausia liktiniai puskarininkiai, viršilos, laisvai samdomi raštininkai ir jų žmonos. Kuopelei vadovauja vyr. ltn. Matulevičius. Tenka pasidžiaugti, kad yra jau gerokai įgudusių scenoj; vaidina gana gerai, laisvai, neblogai scenoj orientuojasi ir visiškai originališkai bei natūraliai imituoja vaizduojamus tipus. Turint galvoj, kad jie yra mėgėjai, nedaug ką galima primesti. Ypač gerai atlieka roles: viršila Bliuvas, vyr. pusk. Grigaitis, laisv. samd. Astrauskas ir vyr. pusk. Stasiūnaitis. Vakarėliai ruošiami, su vai-

Gryno pelno liko 216 lt. Pinigai skiriami įsigijimui instrumentų.

P. Deveikis, Ukmergės elektros stoties savininkas, gegužinės metu šviesą davė nemokamai, už ką rengėjai yra labai dėkingi.

V. J. J.

4 artilerijos pulkas.

Karių Teatras. Gegužės mėn. 28 d. pulko karių klūbe karių teatro trupė vaidino 3 veiksmų operetę „Užburtas kunigaikštis“.

Veikalas nors nekariško turinio, tačiau vis dėlto pamokomas.

Kariai operete labai patenkinti.

V. p. B. J.

Sporto kronika

1 p̄st. D. L. K. Gedimino pulkas. Gegužės mėn. 24 ir 25 d. Ukmergėje viešėjo Kauno futbolininkai „Akademinio sporto klūbas“. 24 d. pulko aikštėje žaidė su Ukmergės „Sveikata“; svečiai laimėjo 4:1.

25 d. minėta komanda susitiko su 1 p̄st. pulko futbolo komanda. Žaidimui prasidėjus iniciatyvą paima pulkas ir visą laiką svečius spaudžia.

Antrą puslaikį pulkas taip pat smarkiai puola. Rungtinės baigėsi 5:1 pulko naudai.

V. J. J.

Pionierių b-nas — ryšių b-nas 5:2 (3:0). Gegužės mėn. 29 d. pionierių bataliono futbolo aikštėje įvyko draugiškos

9 p. p. artistai gegužės 17 d. miesto publikai suvaidinę: „Nepasisekė debiutas“ ir „Paliepus knarkia“.

futbolo rungtynės tarp pionierių ir ryšių batalionų 1-ju futbolo komandų.

Pirmam puslaiky pionieriai paima į savo rankas iniciatyvą ir įmuša ryšiams 3 golus. Ryšiai tik ginasi.

Antrajame puslaiky, kilus smarkiam vėjui, pionieriams teko žaisti prieš vėją. Ryšiai, pasinaudodami proga, įmuša pionieriams 2 golus. Pionieriai po kelių minučių atsilygina.

Antras puslaikis baigiasi 2:2. *Sporto mėgėjas.*

Klaipėdos dešimtkova. Gegužės 25 d. Klaipėdoje, miesto stadione, įvyko įdomios lengvosios atletikos rungtynės, t. y. dešimtkova. Varžybos ėjo iš šių dalykų: 100 mtr., 400 mtr., 1500 mtr., 3000 mtr., šuolis į tolį, į aukštį, rutulio stūmimas, ietis, diskas ir Klaipėdos krašto estafetė (500, 400, 300, 200, 100). Dalyvavo trys klubai: KSS, MTV, ir Spielvereinigung ir dėl trijų dovanų. 100 mtr. I Tupikas 12 sek. (KSS), II Dubovikas 12,1 s. (KSS), III Schwemminas (Spielv.) 12,2 sek. 400 mtr. I Lettmannas 54,7 sek (Spielv.), II Dubovikas 55 sek. (KSS), III Schwemminas (Spielv.) 55,4. 1500 mtr. I Willig (MTV) 4,33,1 min., II Gäde (Spielv.) 4,34,1 min., III Güntheris (Spielv.) 4,42 min. 3000 mtr. I Willig (MTV) 10,12 min., II Daugėlė (KSS) 10,13 min., III Güntheris (Spielv.) 10,24 min. Šuolis į aukštį I Lettmannas (Spielv.) 1,63 mtr., II Grigaitis 1,55 mtr. (KSS), III Tydeks (MTV) 1,55 mtr. Šuolis į tolį I Schwemminas (Spielv.) 6,21 mtr., II Grigaitis (KSS) 5,64 mtr., III Vilimavičius I (KSS) 5,59 mtr. Rutulio stūmimas I Loebarthas (MTV) 10,46 mtr., II Mülleris (Spielv.) 10,43 mtr., III Jagschys 10,31 mtr. (Spielv.). Ietis I Loebarthas (MTV) 43,45 mtr., II Jermošėnka (KSS) 42 mtr., III Kudrickas (KSS) 39,59 mtr. Diskas. I Kazbaras (KSS) 31, 77 mtr., II Loebarthas (MTV) 31,60 mtr., III Klingeris (Spielv) 31 mtr. Klaipėdos krašto estafetė: I KSS 3,31 min., II Spielvereinigung 3,33,4 min., III MTV 3,43,2 min. Klubai užėmė tokias vietas I KSS su 15396,18,5 taškų ir II Spielvereinigung su 14976,56.

MTV (Lyga): Sporto Klūbas Vorwärts 2:2 (0:2). Tą pačią dieną įvyko miesto stadione įdomios draugiškos futbolo rungtynės. Šios rungtynės buvo gana gyvos. Per visas rungtynes persvara buvo MTV pusėje, tik dėl blogo kombinavimo rungtynes baigė lygiomis su daug silpnesniu priešu.

Žiūrovai.

Vokietijos širvintos „Sportverein“ — 4 art. pulkas 0:10 (0:4). Gegužės mėn. 29 d. pulko aikštė tarp minėtų komandų įvyko futbolo rungtynės, kurias pulkas (su silpna vokiečių provincijos miestelio komanda) laimėjo lengvai.

Nors vokiečių komandoj žaidė keli ir suaugę vyrai (vienas 42 metų), tačiau technika ir visa kita dar labai primityviška.

Kroketas 4 art. pulke. Be esamų pulke sporto ir žaidimo įrankių, šiomis dienomis padaryta krocketui žaisti aikštelė ir yra jau seniau pirkti įrankiai. Dabar atliekamu metu šio žaidimo mėgėjai beveik nepadedą plaktuko iš rankų, kol naktis juos išvaiko.

„K.S.K — Kultus“ AL. — 4 artil. pulkas 5:0 (1:0). Gegužės mėn. 25 d. tarp minėtų komandų įvyko futbolo rungtynės. Prieš susilpnėjusią pulko komandą kauniečiai, energingai žaisdami, nors ne lengvai, bet vis dėlto laimėjo. Turint seniau pulkui geresnę sąstatą, ši komanda buvo pralaimėjus dvejais rungtynės.

V. p. B. J.

Į Šaulių gyvenimą

Karinio pasiruošimo kursai inteligentams.

Šiaulių šaulių rinktinės vadovybė šią vasarą savo rinktinėje ruošia mokytojams ir provincijos inteligentams karinio parengimo kursus Bubiuose (14 klm. nuo Šiaulių). Kursai numatoma ruošti nuo liepos 15 d. iki rugpiučio 15 d. Kursų tikslas yra paruošti mokytojus tiek, kad baigę tuos kursus galėtų būti šaulių būrių vadais.

Kursų laikytojai naudosis Bubių kurortu, maistas per visą mėnesį kaštus maždaug 100 lt., kursų išlaikymui kiek-

vienas klausytojas skiria 50 lt. Baigę kursus gaus pažymėjimus.

Karinio parengimo pamokas dėstys 8 p. p. karininkai ir kiti lektoriai.

Š. S-gos informacinis biuras.

Nuo birželio 1 d. Šaulių Sąjungos centro būstinėje Kaune, Laisvės alėja 20 nr., organizuojamas informacinis biuras atvykstantiems į Kauną Amerikos lietuviams ir šiaip svečiams, atvykstantiems į žemės ūkio ir pramonės parodą ir į kitas Vytauto Didžiojo metų iškilmes. Biurui centro būstinėje pavedama šaulių skaityklos kambarys. Biure prieš piet ir po piet dežuruos šauliai ir šaulės ir teiks nurodymų atvykstantiems svečiams.

Kursai suaugusiems.

Praėjusiais mokslo metais Veliuonos šaulių būrio vadas mokytojas ats. leit. Kriausa Augustinas Grauzėnų pr. mokykloje surengė suaugusiems vakarinius kursus. Kursus noriai ir gausingai lankė apylinkės jaunimas. Baigę kursus daugumas stojo į šaulių eiles.

Pastatė paminklą.

Skaistgirio šaulių būrio iniciatyva Skaistgirio pastatytas paminklas a. a. vyr. polcininkui Antanui Peleckui, kuris 1929 m. gegužės 15 d. tragingai žuvo eidamas tarnybos pareigas. Paminklui statyti lėšas paskyrė Skaistgirio šaulių būrys, valsč. savivald., Žagarės valsč. savivaldybė ir miesto savivaldybės. Gegužės 15 d. paminklas buvo iškilmingai atidengtas ir pašventintas.

Piniava. Gegužės mėn. 11 d. Piniavos šaulių būrys Pastryje atliko kovos šoviniiais šaudymo pratimus. Šaudyme dalyvavo 20 šaulių. Buvo šaudyta iš 100 mtr. (nuo atramos) ir iš 150 m. gulomis. Šaudant iš 130 mtr. ir neišeinant iš 8 taško, geriausiai šaudė ir gavo taškų šie šauliai: 1) J. Kabelis — 46; 2) Biržys — 45; 3) Kuzma — 45; 4) Mažylis — 43; 5) Koncė — 43 ir 6) Januškevičius — 42 taškus.

Piniavos šaulių būrys įsikūrė 1920 m. ir tais pat metais dalyvavo kovose su lenkais ties Giedraičiais — Kaltinėnais — širvintais. Būrys nuo pat įsikūrimo yra pasižymėjęs taikliais šauliais.

Seinų šaulių rinktinė. Gegužės mėn. 17 d. Juškonių šaulių būry įvyko mokomos kovos šoviniiais šaudymas. Pratimus iš šautuvų šauliai atliko vidutiniškai.

Gegužės mėn. 18 d. Kapčiamiesčio šaulių būry įvyko mokomas kovos šoviniiais šaudymas iš šautuvo ir lengvo kulkosvaidžio. Iš kulkosvaidžio buvo šaudyta į keturkampį lentelę atskirais ir automatiškais šūviais. Šaudymo metu buvo pademonstruotas puolamųjų ir ginamųjų granatų veikimas. Šiam tikslui išmesta keletas granatų. Būrys šaudė gerai, ir už tai buvo rinktinės vado pagirtas.

Gegužės mėn. 22 d. Paveisninkų šaulių būrio šaudykloj, prie Paveisninkų piliakalnio, įvyko Paveisninkų ir Sapiegiškių šaulių būrių mokomas kovos šoviniiais šaudymas iš šautuvų. Šaudymo pratimus atliko ir viena šaulė, Paveisninkų šaulių būrio valdybos pirmininkė p-lė Motiejūnaitė.

Gegužės mėn. 25 d. Šaukonių šaulių būry, prie Vilkinio ežero, įvyko šaudymas kovos šoviniiais iš šautuvų. Po šaudymo rinktinės vadas kap. Aksomaitis pasakė kalbą ir padėkojo šauliams už pasidarbavimą šaudymo srity.

Birželio mėn. 1 d. Šaukonių šaulių būrys švęs savo metinę šventę.

Šaulys.

Meškuičiai (Šiaulių apskr.). Gegužės mėn. 25 d. įvyko vietos šaulių būrio visuotinis narių susirinkimas, kuriame, be šaulių, dalyvavo ir svečių. Būrio pirmininkas Pr. Gedžius šį tą pranešė iš būrių atstovų suvažiavimo, kuris ba-landžio mėn. 27 d. įvyko Šiauliuose.

Po pranešimo svarstyti įvairūs būrio reikalai, tarp kurių ir būrio dešimts metų sukaktuvių minėjimas. Sukaktuvės bus rudenį ir nutarta tinkamiau jas švęsti. Be to, tuo metu bus pašvęsta ir būrio vėliava, kurios darbas jau įpusėtas.

Gegužės mėn. 27 d. būryje lankėsi rinktinės vadas kpt. J. Kurpis, kuris tikrino būrio ginklus ir raštinės knygas.

Viską radęs pakėnčiamoj tvarkoj, būrio vadovybei davė patarimų ir palinkėjo sėkmingos darbuotės.

A. Žigunis.

Sukilimas Albanijoje.

Nesenai Albanijoje prasidėjo sukilimas prieš karalių Zogu, kuris, kaip žinoma, yra Italijos pastatytas prie valdžios.

Albanija, tapusi po didžiojo karo respublika ir būdama Pietuslavijos globoj, 1928 m. pakeitė savo valstybinę formą. Ji tapo karalyste ir pateko Italijos globon. Mat, Italijai, kuri kovoja su Pietuslavija dėl viešpatavimo Adrijos jūroje, Albanija, kaip raktas į šią jūrą, turi didelės svarbos. Dėl šių sumetimų jinai ir deda visas pastangas, kad sustiprintų savo įtaką Albanijoje. Kol kas tai pavyko.

Tačiau serbai pradėjo prieš karalių Zogu smarkią agitaciją, kuri ir privedė prie sukilimo.

Albanų karalius, matydamas šį pavojų, kreipėsi į italus, prašydamas pagalbos. Mussolini jam pagalbą atsiuntė, būtent 2000 italų kareivių, kurie, vadovaujant italų karininkams, perėjo sieną ir yra pasiryžę numalšinti sukilėlius. Laukiama smarkių susirėmimų tarp albanų sukilėlių ir italų kareivių.

Vokiečių prezidento įsakymas kariuomenei.

Spaudos žiniomis, vokiečių prezidentas Hindenburgas išleido įsakymą vokiečių kariuomenei, kur sako, kad kareiviai neturi užsiimti politika. Jų pareiga tarnauti tik tėvynei.

Vokiečių kareiviai, prisiekdami respublikai, turi ją ginti ir nesikišti į partijos reikalus. Štai kodėl vokiečių kareiviams politinis veikimas yra uždraustas.

Latvijos aviacijos šventė.

Latvijos aviacijos šventę kasmet rengia žuvusiųjų lakūnų fondas bendrai su aviacijos pulku.

Šiemet kalbama šventė įvyko gegužės mėn. 25 d. ir praėjo su dideliu pasisekimu. Žiūrovų (kurie pirkė bilietus) buvo per 15.000. Programoje buvo: figūrinis skraidymas, grupinis skraidymas, oro kautynės, bombų mėtymas. Pirmą kartą buvo pademonstruota dirbtinė migla. Karo lakūnas ats. leit. Petersonas pademonstravo nusileidimą su parašytu iš 500 m. aukščio. Vėlai vakare su prožektorių pagalba buvo rodomi nakties skraidymai, kuriuos atliko pulk. leit. Indans, vyr. leit. Eglits ir vyr. leit. Treijs.

Šios šventės metu ministeris pirmininkas Celminš įteikė geriausiam Latvijos lakūnui, jūrų aviacijos diviziono vadui pulk. ltn. Jokūbovui, tarptautinės lakūnų sąjungos dovaną. Rygos biržos komiteto pirmininkas A. Birkhans paaukojo žuvusiųjų lakūnų fondui 2000 latų.

Stiprinami ryšiai tarp Latvijos ir Lenkijos kariuomenių.

Seniau pirmojo Lenkijos pėstininkų pulko vadas per Latvijos karo atstovą Lenkijai padovanojo savo pulko istoriją 3 Jelgavos pėstininkų pulkui, su kuriuo kartu kariavo prieš bolševikus. Šiemet kalbamas Latvijos pulkas išleido savo istoriją.

Gegužės mėn. 23 d. sakyto 3 Jelgavos pėstininkų pulko vadas pulk. Dombrovskis, lydimas pulk. leit. Praulo, vyr. ltn. Birznieko ir pulko istorijos autoriaus vyr. leit. Labsviro, iškilmingai įteikė savo leidinį Lenkijos karo atstovui Rygoje, kad šią knygą nusiųstų pirmajam Lenkijos pėstininkų pulkui.

Pasienio apsaugos dalių šaudymo rungtynės.

Balandžio mėn. 24—27 d. visuose pasienio apsaugos brigadose buvo padarytos šaudymo rungtynės. Gegužės 9—11 d. šių rungtynių laimėtojai buvo susirinkę Nemenčyne (prie administracijos linijos), kur įvyks rungtynės pasienio apsaugos korpo pirmenybėms laimėti. Šių rungtynių laimėtojai vėliau vyks į Torną dalyvauti visos kariuomenės šaudymo rungtynėse.

Šiemet lenkai nebemanevruos.

Keletą metų iš eilės lenkai tai Lietuvos tai Rusijos pasienyje darė didelius manevrus, į kuriuos sutraukdavo gana daug kariuomenės. Tie manevrai tai buvo labiau savo pajėgų demonstravimas, negu kariuomenės mokymas. Šiais

metais lenkų karo vadovybė nutarė tokių manevrų nebendaryti. Bus daromi tik paprasti lauko pratimai.

Latvija. Aviacijos ir dujų parodomieji manevrai.

Gegužės mėn. 23 d. Rygoje bus aviacijos ir dujų parodomieji manevrai. Latvių karo aviacija darys puolimą ir apmėtis bombomis specialiai pastatytą dirbtinį „miestą“. Ant Rygos bus paleista dūminė uždanga. Po to latvių lakūnai parodys įvairias skraidymo figūras, demonstruos nusileidimą su parašytu ir pavažinės lėktuvais publiką. Su temus — bus nakties skraidymas.

Į manevrus atvyks 4 amerikiečių ir vienas vokiečių lėktuvas, kurie bus demonstruoti latviams. Amerikiečių atskris 1 žvalgomasis lėktuvas, 1 naikintuvas, 1 bombevežis ir 1 sanitarinis lėktuvas; vokiečių atskris 1 sporto lėktuvas, neseniai laimėjęs greitumo rungtynėse 1-ją vietą.

Lenkų šauliai Vilniaus krašte.

Šių metų gegužės mėn. 18 d. buvo Lenkų šaulių sąjungos Vilniaus krašto apygardėlės (podokrėg'o) atstovų suvažiavimas. Dabartiniu metu Vilniaus krašte iš viso yra 230 šaulių skyrių (oddziaty).

Kariško parengimo šventė Varšuvoje.

Š. m. gegužės 25 d. Varšuvoje įvyko „Kariško parengimo“ organizacijos šventė. Šventėje dalyvavo 6.000 jaunių, suformuoti į 16 batalionų.

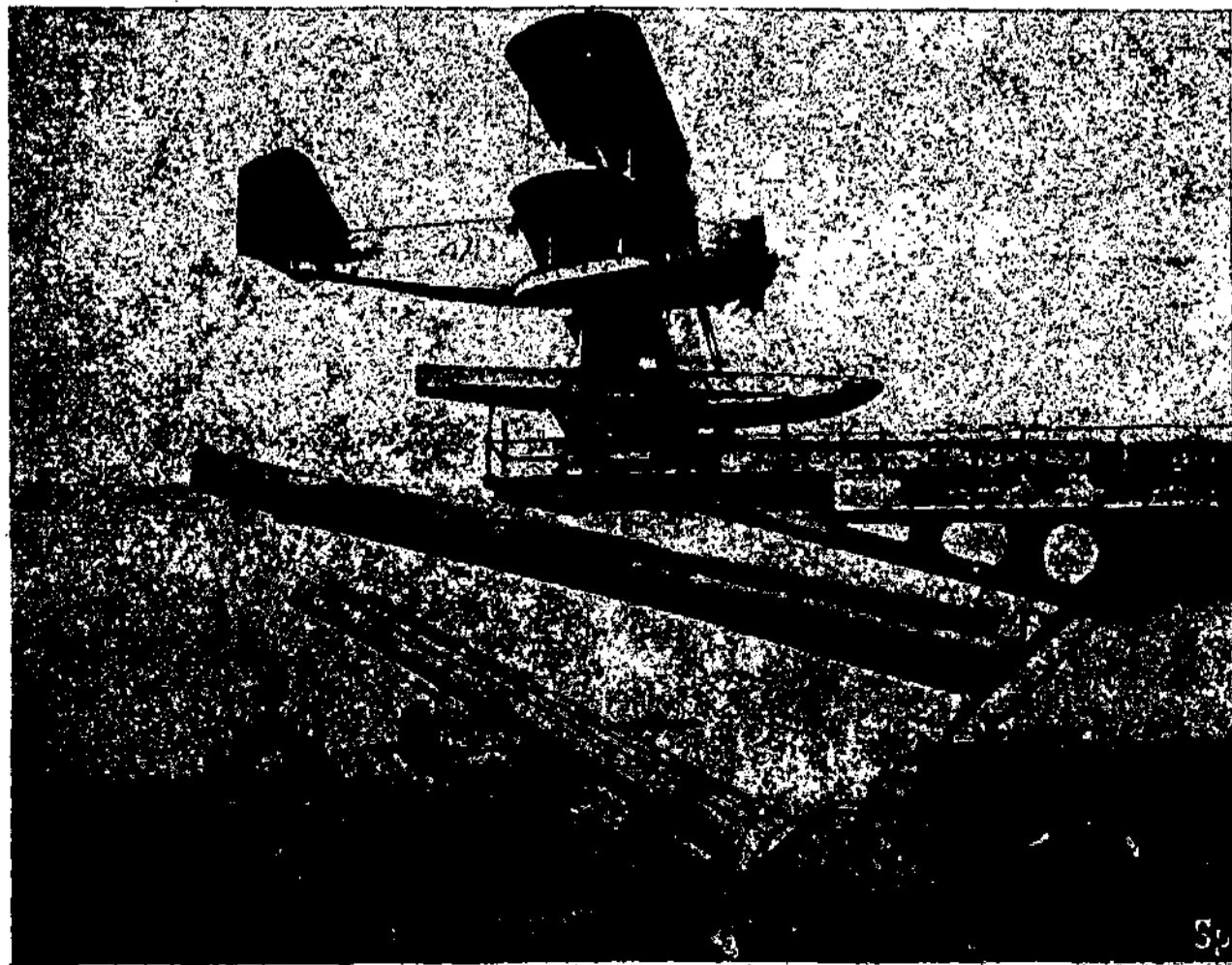
Aviacijos ir dujų propagandos savaitė.

Š. m. gegužės 18—25 d. visoje Lenkijoje buvo organizuota vadinamoji „aviacijos ir dujų savaitė“ (VII-ji). Per šią savaitę, kaip ir praeitais metais, buvo ruošiamos paskaitos apie aviacijos reikšmę ir karo dujų pavojų, o karo lakūnai susirinkusiems žmonėms demonstravo lėktuvų skraidymą. Tačiau keletas tokių „demonstracijų“, dėl silpno lenkų lakūnų pasirengimo ir blogo lėktuvų stovio, pasibaigė gana netikėtai ir net tragiškai.

Gegužės mėn. 22 d. Kotovicuose (Aukšt. Silezijoje) 2-jo aviacijos pulko lakūnas, bedemonstruodamas savo aviacijos skraidymo meną, moksleiviams, staiga iš 10 metrų aukščio krito ant miškelio, kur buvo tie moksleiviai surinkti. Krantinčio lėktuvo propeleris vieną vaiką užmušė vietoj, kitą sunkiai sužeidė. Pats lakūnas vos gyvas ištrauktas iš po lėktuvo liekanų. Mokiniai, pabūgę tokio „demonstravimo“, išbėgiojo. Kitas to paties pulko lėktuvas, bedemonstruodamas Krinicos kurorte, nukrito tarp gelež. stoties trobesių.

Trečias lėktuvas, skraidydamas ant Krokuvos, per neatšargumą išmetė bombą, kuri prie kariškų sandėlių sprogdama sužeidė vieną žmogų.

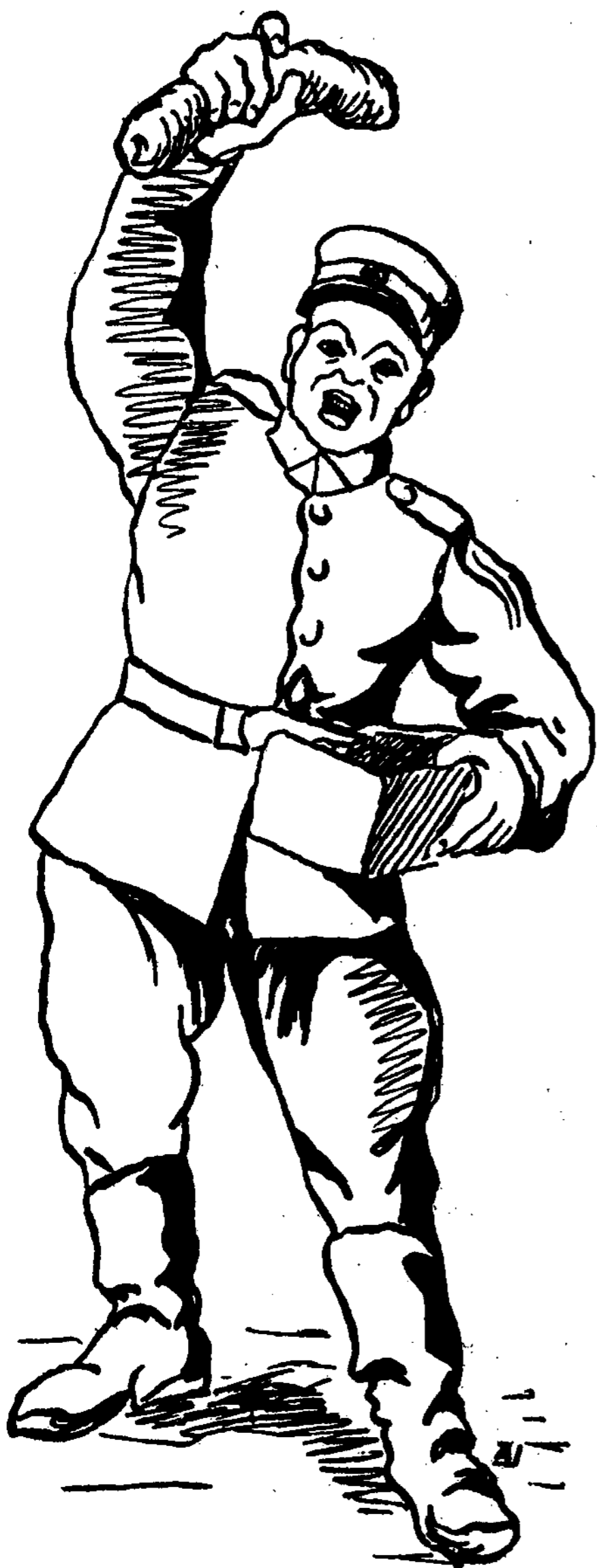
Po tokių „vykusių demonstracijų“ suprantama, koks visuomenėje pasiliko susidomėjimas aviacija. Todėl sunku laukti, kad tokia aviacijos ir dujininkystės propagandos savaitė galėtų duoti teigiamų vaisių.

Štai kokius karo laivus rengia Amerika, kai šiuo laiku tolydžio posėdžiauja nusiginklavimo konferencijos.

Laukiamas svečias.

Šiandien gavau iš namų
Visą puskapį dešrų.
Vis tai mamos dovana
Nes ji rūpinas manim.

A. Juškevičius.

Paiškino.

Naujokas: — Tamsta, skyrininke, kas tai yra trajektorija!

Skyrininkas: — Trajektorija tai yra sulenktas ir pastatytas prie taikinio kulkos lankas.

Iš vidaus tarnybos statuto.

Būrio vadas: — Pasakyk man, kas sargybiniui draudžiama.

Sargybinis: — Rūkyt, vaikščiūt, dainuot, triukšmaut ir valgyt.

Būrio vadas: — O miegot ar galima?

Sargybinis: — Galima bus tik tada, kai praeina dalies dežuras.

Vaiko norai.

— Ko tu verki mažyti?

— Mūsų mamytė ėmė ir prigirdė penketą kačiukų...

— Geras vaikutis! Tau jų gaila?..

— Nee, bet ji man buvo sakiusi, kad aš galėsiąs juos prigirdyti...

Tas pirmyn žvelgia...

Berniuk! Pasaugok mano rūbus, kol aš maudysiuos, — gausi litą.

Berniukas: — Na, o jei tamsta prigersi, ar aš galėsiu rūbus pasi-laikyti?..

Nežinai pareigų.

Per sargybų išskirstymą budintis karininkas klausinėja pareigų naują.

— Ką, tamsta, darysi, jeigu, stovint prie parako sandėlio, atskris varna ir nutūps tamstai ant kepurės?

— Aš ją nubaidysiu, tamsta, kapitone!

— Nežinai pareigų!... Na, o tamsta ką darysi? — klausia seną kareivį.

— Jei aš budriai saugosiu man pavestą vietą ir nemiegosiu, tai varna neatsitūps ant mano kepurės, tamsta kapitone...

Činčiberas.

Visas pulkas klausydavo.

— Sakyk, Jonai, kuo tu buvai kariuomenėje, gal karininku?

— Ką čia karininkas: manęs visa kuopa klausydavo!

— Gal majoru?

— Ką čia majoras: manęs visas pulkas klausydavo!

— Kas, pagaliau, tu buvai?

— „Barabanščikas“!

Kaltas pavasaris.

Viršila virtuvės dežurui: — Na, tu man pasakyk, kur dėjai 200 gr. lašinių?

Dežuras: — Kad labai šilta, viršila.

Viršila: — Na, tad kas čia tokio?

Dežuras: — Sutirpo, tamsta, viršila.

Viršila: — Saugokis, kad tik ir tau neužeit šilta: sutirpsi labiau nekaip lašiniai!...

Armonikos jubiliejus.

Mūsų kaimo ir šiaip jaunimo mėgstamiausias muzikos instrumentas — armonika. Girdime jos balsus dažnai, bet nepagalvojame, iš kur ji yra kilus ir kokios tautos savybė. Šiomet jai sueina šimtas metų amžiaus. Jos tėvynė yra Austrija. Ją išrado vienas austras 1830 metais. Austrų jaunimas žada armonikos jubiliejų švęsti iškilmingai.

Buvusioj Austro-Vengrijos valstybėje karaliaus rūmuose eidavo laikraštis „Wiener Hofzeitung“ tik 3-se egzemplioruose. Laikraštis gyvavo 300 metų iki 1918 m. revoliucijos. Laikraštis buvo skiriamas Austro-Vengrijos karaliaus.

Redakcijos atsakymai.

Vyturiui. Pasirinkite kitą slapyvardį, nes „Vyturiu“ jau anksčiau „Kary“ pasirašinėdavo kitas mūsų bendradarbis.

P. Sirgėdai. Kaune bei jo priemiesčiuose gyvenantieji mūsų bendradarbiai prašomi honorarą atsiimti patys, užėjus į redakciją. Paštu siunčiama tik toliau gyvenantiems. Be to, nesunaudotus rašinius redakcija gražina tik tuomet, kai yra tam reikalui pridėtas pašto ženklas. Nepridėję gali atsiimti tik patys užėję į redakciją.

Kėdainių mažučiu. Tamstos „Liktinių pensijai ištarNAVIMU klausimu“ straipsnį nusiuntėmė pensijų skyriui, nes „Kary“ jis neturėtų reikšmės.

Jurkui. „Kontroliuokime kvėpimą“ nedėsime. Apie tai aiškina kareiviams gydytojai.

B. B-kui. „Mes prote. nedėsime, nes jau pavėluotas.

A. Antanaičiui. Stojant ariuomenėn galima pasirinkti dalį, kurioj ned Tik reikia, kad kūno bei sveikatos sudėtimi ... omenės rūšiai, i kurią prašosi. Apie tai sprendžia sveikatos tikrinimo komisija naujokų ėmimo metu.

M. Striškai. Tamstos minimos jaunimo organizacijos be kultūrinių, turi ir politinių tikslų, todėl kariai jose dalyvauti negali. Tas pats ir kitiems krašto apsaugos ministerijos tarnautojams.

Jei nori būti „Rūtelė“
skaisti ir graži, tai
vartok tik muilą **„Florance“.** Kaunas

Saugi vieta indėliams. Taupymo dėžutės. Visos bankinės operac.

Lietuvos Koperacijos Bankas

Kaunas, Laisvės alėja 62.
(Savi namai) Tel. 104, 746, 922

Geriausiai aprūpinsi save ir vaikus, pasidėdamas pinigus

ŪKIO BANKE

Turtas 15 milijonų litų. Moka aukštus nuosimčius. Ūkio Banką rasi kiekviename apskr. mieste.

Vartokite tik geriausią kremą avalinei, dirbtą su terpetinu, „Gutalin“.

Sekminių šventėms

Reikalaukite geriausią ir skaniausią alų **„NEKTARAS“**
Kaunas, Lukšio gatvė Nr. 62 b. Telef. 451.

Perkūnsargiai

pigiai galima pirkti pas

S. Trinkovskis ir K. Arris
Kaunas, Laisvės al. 25. Tel. 396.

Katalogus siunčiame pareikalavus.

Šalin užsienio tepalas,
mes turime savąjį, vietos išdirbimo.
Kas bent kartą pamėgino

„Kavalier“,
tas jau nebesiskiria su juo ir kitiems pataria, kad yra geriausias tepalas tik „Kavalier“. Saugokitės padirbių.

„KOSMOS“
KAUNAS.

Aukščiausios
rūšies gėlių odelononas, kvėpalai, tualetų vanduo.
Reikalaukit visur.

X
METAI

Karo mokslų žurnalas

„Mūsų Žinynas“

eina kas mėnuo.

Prenumerata met. 35 lt.; kariams (ir atsarginiams) ir šauliams 25 lt. Užsieny 50 lt.

Redaguoja plk. ltn. Vytautas Steponaitis.
Leidžia Vyr. Št. Spaudos ir Švietimo Skyrius.

Adresas: Kaunas, „Mūsų Žinynas“.

Jau XII metai
gyvuoja
„KARYS“

Kas tik bent vieną „Kario“ numerį gavo pamatyti, tas jau niekad nebesiskyrė su „Kariu“, nes „Karys“ yra įdomus, pigus ir gausiai iliustruotas savaitinis karių laikraštis.

Pasiskubinkit savo laiku užsiprenumeruoti, nes visi metiniai skaitytojai nemokamai gaus gražų sieninį **Vytauto jubiliejaus kalendorių.**

Kaina: 12 mėn. — 8 lt., 6 mėn. — 4 lt., 3 mėn. — 2 lt., 1 mėn. — 1 lt.
Užsieny, be Latvijos, Estijos ir Vokietijos, dvigubai.

Adr.: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė. „Karys“